

Enumerationis fossilium, quae in omnibus Galliae provinciis reperiuntur, tentamina / Auctore A.J.D. Dargenville.

Contributors

Dézallier d'Argenville, A.-J. 1680-1765.

Publication/Creation

Parisiis : Apud Joannem de Bure, 1751.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/er9k4h72>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

ENUMERATIONIS FOSSILIIUM,

*Quæ in omnibus Galliæ Provinciis
reperiuntur,*

TENTAMINA:

*Auctore A. J. D. DARGENVILLE, è Regiis
Scientiarum Societatibus Londinensi & Monte-
Pessulanensi.*

PARISIIS,

Apud JOANNEM DE BURE, natu majorem, ad
ripam Augustianam, sub signo Sancti Pauli.

M. D C C L L

Galli , fatcor , nonnulli de rebus naturalibus , imprimisque de aquis medicatis differuere ; at Fossilia , lapides , mineralia omninò neglexere : in promptu causa est ; ad hoc vel illud sua quemque voluptas trahit , artisque ipsius difficultas sæpe sæpius ab inquisitionibus deterret , necessariisve amovet ab impensis , quarum uberrimos fructus orbis eruditus colligeret.

Non ubique illecebris Physicæ eò raperis , ut attentè oculis expansa naturæ miracula dispicias ; has opes proteris & conculcas sæpius , aut si subreptim consideras , negligis. Innata quædam propensio , divinus quasi afflatus naturæ venatorem facit , alterique litteraturæ morem gerere vetat ; quemadmodum Poeta , ita nascitur Physicus. Quem benigno lumine nascentem viderit natura , non offendet labor nec mora. Ille per jucundam peregrinationem aggredietur avidè , perstabit atque obdurabit , & quæ magis involuta absconditaque videbuntur , eò diligentius investigabit.

Utinam singulis in Provinciis quilibet Physiologus quodcunque patriæ suæ veluti peculiare naturæ artificium est , annotaret , & annotata conscriberet ? At

penitùs abditas auri argentique venas avidè effodiunt ; lapidum autem investigatio profusiùs quæstui fervientes animos minùs titillat : quare reconditi terræ in visceribus latitant. Musarum & solitudinis amans in conclave se committit, vitæ delinimenta sibi indulgens quærit , benè fortunatè que vivere studet ; naturæ autem arcana detegere arduum sanè est multique laboris propositum : unde nonnulli quibusdam Commentariis, quorum fides malè ambulat, credentes , terrarum orbem Laribus assidentes pererrant , imò multa æque confidenter loquuntur , ac si præsentès certò scire valuissent.

His certè non levibus de causis complures Galliæ Provincias ipse obii, eâ mente ut isti materiæ convenientia colligerem. De cæteris verò quas adire non datum est , ob munia necessariò mihi obeunda , Physicos illic degentes consului, à quibus plurima mihi venit indicatio ab omni erroris suspicione prorsus aliena ; quibusdam tamen fidem omninò facere non auderem ; * Præfectus imò non unus Provinciæ huic proposito favit.

* Ill. D. De la Bourdonnaye, Regi à Secretioribus Consiliis, præfectus urbi Rothomago, liberaliumque Artium Patronus benevolus.

Undique igitur accersitis opibus auctum quaecunque opusculum istud *tentamen* inscriptum nullatenus complectitur omnia Galliae Fossilia, quorum ferè innumeram multitudinem in unum coire impossibile est. Nedum igitur hîc habeas methodum Fossilia in classes distribuendi juxta eorum affinitatem, seu nostrorum cum peregrinis comparationem, repertorium tantummodò instructum est, ex quo parata sumant, qui velint Historiam naturalem scribere. Adumbratio jure diceretur, cujus extremas ducere lineas novis inquisitionibus absconditarumque rerum indicio docti fortassè quendam aggredientur.

Quorum sanè operam curamque nedum sibi arroget hujus opusculi auctor, nomina eorum lubens enumerabit, talibus ut officiis pro parte respondeat.

Quæ de Occitaniâ, ultrò impertivit Ill. D. Bon, Regi à secretioribus Consiliis, & in supremâ Regiarum rationum curiâ Monte-Pessulanensi primarius Præses, è Regiis scientiarum Societatibus Parisiensi, Monte-Pessulanensi & Londinensi; de eâdem Provinciâ Dominus Abbas *de Sauvages*, è Regiâ scientiarum Monte-Pessulanensi Societate: de Britanniâ Ill. D. de Robien, Præses insulatus in supremâ Bri-

tanniæ Curiâ, necnon rebus Litterariis ad-
 modum conspicuus: de Normanniâ su-
 periore D. Comes de Croismare, Histo-
 riæ naturalis scrutator eruditus: de Nor-
 manniâ inferiore D. Le Cat, M. Doctor,
 primus nosocomii Rothomagensis Chi-
 rurgus, Anatomiae Professor Demonstra-
 torque Regius, è Societatibus Londi-
 nensi, Madritensi & Rhotomagensi: de
 Campaniâ Dominus Favart, Ecclesiæ Me-
 tropolitanæ Remensis Archidiaconus; de
 Angedavenfi agro D. Paulmier, M. Doc-
 tor, Facultatis Medicinæ Decanus, Uni-
 versitatisque Andegavensis Professor,
 Rector que Emeritus: De Pictaviensi Al-
 nifiensi que Provinciâ D. Girard de Vilars,
 Collegii Regii Rupellensis decanus, noso-
 comii generalis & Sancti Stephani Medi-
 cus, Academiae socius, Universitatis que
 Pictaviensis Consiliarius: de Perigordio
 D. Peix, Missionarius, Seminarii Perigor-
 diensis Sacerdotum laïcorum moderator:
 de Belgio Gallico D. Mutte, Canonicus
 magnus que cantorum præfectus in Eccle-
 siâ Metropolitanâ Cameracensi, scientia-
 rum artiumque liberalium cultor: de Occi-
 taniâ & Ruscinenfi comitatu D. Hellot,
 Academiae Scientiarum Regiæ necnon So-
 cietatis Londinensis Socius: de Burgundiâ

D. Michaut, in supremâ Curiâ Divionensi Patronus litterariis operibus illustris: de Aquitaniâ ill. Domina Chazot Du Plessy, in supremâ Curiâ Burdegalensi Senatoris uxor vidua, scientias Artesque liberales in deliciis habens: de Lotharingiâ R. P. Dom George, Ordinis Sancti Benedicti è Congregatione SS. Viti & Hydulphi Monachus, Philosophiæ Professor, in Historiâ naturali admodum versatus.

Si tales in describendis cæteris Provinciis habuisssem adjuutores, nulla hoc in libello divitiis suis foret destituta. Complures numerare possim, inter quas Beneernia simul & Navarra, Santonensis ager, Engolismensis Lemovicensisque Provincia, Turonia, Borboniensis ager Nivernensis, aliæque, quibus, ô utinam, ad fuissent illi eruditi.

Latinis nominibus Concharum marinarum, cum petrefactæ sunt, *ites* vulgò addunt. Turbines Turbinites, ostrea ostracites dicuntur: aliquandò etiam *ites* tollitur. Hos autem varios usus meminisse lectorem oportet, intellecturum de Conchis petrefactis agi, quæ Fossilia nuncupantur.

Quod ad Fossilium super terram adventum spectat, res adhuc sub iudice. Veterum opinionibus parva fides est; re-

centiorum non major. Alii eruptis è terrâ ignibus montes, in quibus Fossilium congeries repositæ sunt, è mari profundo extrahunt; alii faciem terræ alluvionibus mutatam volunt, terramque mari, mareque terræ vicissim cessisse. Quidam putant subterraneis canalibus cum mari confluentibus ad radicem montium allatas fuisse Conchas, eorumque super cacumina vapores sustulisse femina ovaque piscium, ubi nati periere subinde, domumque petrefactam deseruere. Non magis stabilitum est systema circulationis maris cum terrâ, interno motu huic sponte indito.

Nonnulli æque verisimilia exponunt systemata, quæ considerare non est hîc locus. Omnibus his in altero Conchyliologiæ volumine reponsum erit. Opinione igitur sequamur, quæ apud Philosophos majorem fidem habet. Victrices Diluvii Universalis undæ conchylia è mari extraxere, in quo cæteris cum piscibus formata fuerant; deinde ministris fluctibus æquoris altissimos in montes sublevata sunt; postea super terræ faciem dispersa longo tempore naturam petræ receperunt, figuramque propriam vicinis corporibus adhuc mollibus imprefferunt. Altitudines

verò immensæ, ubi ea reperire mos est, valles seu cavernæ quondam erant, quas terrarum moles pluviis solutæ, concussibusque quassationibusve terræ collapsæ, sensim compleverunt. Horizontalia superstrata positæ in latumiis conchæ manifestò probant, ubique terrarum undis fuisse devectas; integritasque earum denotat, mollem admodum fuisse vectionem, nulla tenusque volatiles ignes vimque ullam adhibitam esse quibus in longo spatio contractæ fuissent.

Quæ multis abhinc annis colligit hujusce opusculi auctor Fossilia, quibusque onustus rediit ex itineribus suis, spolia numero certè multa sunt, majoraque in diem fiunt. Hæc & alia naturalem ad Historiam spectantia, quorum magna varietas est, & ostendere & impertire gaudebit. In hoc autem libello frustrà, amice Lector, quæras locutionis varietatem: similia similiter reddenda fuere; quæ si fastidium movent, materiam potius quam auctorem accuses velim.

(a) INSULA FRANCIÆ,
PRÆCIPUA GALLIÆ
PROVINCIA,

*In quâ continentur Gallia propriè dicta, & aliæ
Regiones, scilicet (b) Bellovacensis, ager (c)
Vallesia, (d) Hurepœsum, (e) Vastinium, (f)
Meduntanum, (g) Bria in parte, (h) Comi-
tatus Augustomagi, (i) Vexinum Galli-
cum, &c.*

DIVIDITUR ut plurimum Gallia
viginti quatuor in Provincias & sex
tractus Galliæ adjectos, quorum opes
naturales figillatim hîc recensentur,
exceptis tamen vegetalibus, tam marinis, quàm

- (a) L'Isle de France.
- (b) Le Beauvoisis.
- (c) Le Valois.
- (d) Le Hurepoix.
- (e) Le Gâtinois.
- (f) Le Mantois.
- (g) La Brie en partie.
- (h) Le Comté de Senlis.
- (i) Le Vexin François.

merrestribus, conchis marinis, Avibus, Quadrupedibus, Reptilibus, Insectis, aquis medicatis, quæ solummodò ad historiam naturalem & generalem pertinent.

Quamvis Gallia nostra fœcunditate metallorum Saxonix, Bohemix, Hungarix, Suecix, aliisque hoc titulo celebratis regionibus lubenter cedat, expers tamen non est metalli in aliquibus Provinciis: præsertim Ferro abundat, & mineralia d'*Isturie* in Regno Navarrico, à Romanis olim elaborata, aurum eximium certè indicant.

In subterraneis edificiis Regii dicti l'*Observatoire*, Parisiensis, congelationum stalactitarumque plures rupes videntur.

In suburbano Sancti Germani dicto *Vallée Tiffart* (a) Parisiis, reperiuntur Pectines, Tellinæ, Turbines, ut plurimum disrupti in effodiendis puteis; occurrunt etiam Buccina, Ostrea & aliæ conchæ.

In castello dicto l'*Hôpital de Bicesfre*, inveniuntur cepæ virides, Ostrea, Bucardia, Buccina, Tellinæ, Turbines seu Troculi in lapide inclusi.

In vico *Vaugirard* propè (b) Lutetiam eadem Fossilia reperiuntur mutilata in fodinis arenariis, additis Pectinibus, Corallo fossili.

In alio pago vicino dicto *Issy* Lapidicinæ varia Fossilia omnium generum offerunt, præsertim ostrea, Buccina, Turbines seu Torculos in

(a) Paris.

(b) Paris.

longum porrectos, Osteocola, Cornua Ammonis. Inter strata lapidum & arenæ tegumina strata istarum concharum fossilium collocata sunt, & absque ullâ fossione, colle apparente & perpendiculariter scisso, è terrâ egrediuntur.

In Planitie oppidulo (a) Palatiolo circumvicinâ, octo millibus à (b) Lutetiâ, saxo vulgò Grès Chamarum & Tellinarum nuclei imaginesque infixæ sunt.

Lapidicinæ dictæ *S. Maur, Vincennes, les Chartreux*, exhibent eadem fossilia, specialiterque lapides, partim silices, partim lapides.

In itinere ad castellum *Vincennes*, pone Monasterium *des Piepus*, in fodinâ arenariâ existunt silices subflavi foliis arborum instructi.

Sub monte Martyrum vulgò *Montmartre*, apparent multæ gypsiaræ, Lapis specularis, Gypsum, Talcum & alia Fossilia.

Aquæ medicatæ in vico *Passy*, prope (c) Lutetiam saluberrimæ, generant Lapidés speculares, Pyrites, Echinós spatagos, & aliquandò Belemnitas.

Aquæ pagi *Arcueil* solâ qualitate lignum, cristallum, vitrea vasa, cocleas, balanos indicos incrustant; anno revolutò reperiuntur ista corpora non petrefacta, sed integumento lapideo inclusa.

In calcariis fornacibus vici *Sèvres* occurrunt lapides qualitate margæ, in quibus distinguuntur naturæ ludibria, seu folia Arborum satis distinc-

(a) Palaiseau.

(b) Paris.

(c) Paris.

ta, undè lapides *Dendrites* nominari meritò possunt.

In monticulis vici *de Bièvres* lignum petrefactum, in itinere ad (a) Versalias, filices, partim lapides, partim filices, & filices rubro cæruleoque colore infecti instar rubri jaspidis, exhibent. Silices etiam vulgò *Grès* radiis cæruleis venosi, in imo colore subroseo, sæpius in medio circuli radios solis imitantes occurrunt. Reperitur, sed rarò lapis dictus *Timorphytes*, seu *Lithotyros*.

Invenitur etiam lignum petrefactum in vicis *Juvisy & Champlan* prope (b) Lutetiam.

In vico qui vocatur *Champigni*, in itinere ad alium vicum dictum *Osoy la Ferriere*, eminet filix pulcherrimus achatem exprimens, materiæ cristallinæ lineis circumdatus, polituræque idoneus. Quamvis à Domino *de Réaumur* in Actis Academicis fuisset indicatus, in eo investigando elapsis tribus annis, demùm à Domino Bernardo *de Jussieu* amico carissimo mecum feliciter visus est.

In nemore dicto *Bondy*, quatuor millibus (c) à Lutetiâ, filices conchis dictis *Planorbis* instructi reperiuntur.

In prædio *Grignon* prope (d) Versalias extant fodinæ arenariæ, ex quibus oritur concharum fossilium magnus numerus albido colore exiguâque formâ. Apparent præcipuè *Murices*

(a) Versailles.

(b) Paris.

(c) Paris.

(d) Versailles.

Buccina, Turbines, Globosæ, Pectines, Chama, Cocleæ depressæ vulgò l'*Eperon*, Tellinæ, Harpa nobilis, Porcellanæ, Mitella Sinensis vulgò *Cabochon*, conchæ rariores seu, Anomiæ, & Buccardia.

In vico *Ennonville* prope *Meru* inveniuntur eadem Fossilia : addere est corallum fossile, Ostrea vulgò *Pleure d'Oignon*, Glossopetras, Cocleas semi-lunares id est Neritas, Tubulos marinos, Globosas, &c.

In alio vico dicto *Errouville* prope (a) Pontesium reperiuntur similiter in fodinis arenariis cocleæ ore depresso in altum editæ, vulgò *le Sabot*, Tellinæ, Buccinaque cum ramificationibus (*lusus naturæ*) sparsim dispositis, quod huic loco peculiare est.

Fossilia & Glossopetræ sese offerunt in loco *Stoors* prope eandem civitatem, congeriesque lapidum Pectinibus Buccinibusque instructorum.

Ad castellum *Anet* ab Henrico II. in gratiam Dianæ de *Poitiers* constructum, lapides communes, id est qui meatus laxiores grumumque crassum habent, instar geodis, filices nigros in medio includunt.

Intra castellum *Anet* & locum dictum *Ivry*, in loco appellato *Breuil-Pont*, occurrunt Echini, filicesque cylindrici, cavi, cristallisationibusque instructi.

In vico *Gacourt* prope oppidum (b) *Lusa-*

(a) Pontoise.

(b) Lufarche,

cram, duodecim millia passuum à (a) Lutetiâ, in agro nominato *des Quatre Vents*, extrahuntur lapides duritie præditi, quorum foramina turbinorum formam referunt; alii offerunt imagines seu nucleos Buccardiorum & Pectinum.

In lapidicinis *de S. Leu* non longè à castello *de Chantilly*, lapides naturâ molles eodem modo offerrunt nucleos Buccardiorum, Pectinum, & aliorum fossilium.

Prope vicum *Conflans Sainte Honorine*, videntur Cryptæ congelationibus diversiter condecoratæ.

In cellâ vinariâ castelli (b) Fontis Bellaquei dictâ *Pressoir du Roy*, congelationes tubulatæ è fornice dependentes inveniuntur.

In loco dicto *Herse*, quatuor millia passuum ab urbe (c) Droco, tollitur mons magno concharum numero refertus, sed rarò sanarum.

In vico Trilport, duobus millibus à civitate (d) Meldâ, filices undulati reperiuntur; in vico *Lizy* vicino, in montibus in sabulo subtili, conchæ exiguæ inveniuntur.

Facile invenit curiosus naturæ scrutator prope (e) Crepiacum lapides ob similitudinem monetæ dictos numismales; ille locus vocatur *Orouy*.

In territorio *Valois*, prope locum dictum *Venteul*, & recessum montibus proximum, puræ

(a) Paris.

(b) Fontainebleau.

(c) Dreux.

(d) Meaux.

(e) Crépy en Valois,

puræ, Pectines, Musculi, Chamæ, Ostrea, ple-
ræque Conchæ marinæ reperiuntur.

In montibus territorii *Vexin* prope (a) Cal-
vum-Montem apparet magna Concharum va-
rietas, ob integritatem à curiosis naturæ ama-
toribus investigata; præcipuè occurrunt Echini-
spatagi, Chamæ crassiores, eximii filices &
Cornua Ammonis.

In isto Territorio, quatuor millia passuum ab
eâdem civitate, in Curiâ *de Mons*, in declivio
montis eadem fossilia ministrantur.

In Curiâ *Du Four*, sex millia passuum à ci-
vitate (b) *Vernonio*, reperiuntur in Fodinis are-
nariis quinque Concharum species absque ullâ
fossione.

In aliâ Curiâ d'*Auvergne*, octo millia pas-
suum ab eâdem civitate, oculis objiciuntur
Ostrea cinereo colore, & recubantia strata per
strata ad profunditatem trium pedum: aqua sur-
git eo momento, quo effodiuntur Conchæ.

Non longè à civitate (c) *Pontesio*, vici dicti
Genicourt, Marine, Berval, &c. in arenæ fla-
væ congeriebus marcaffitas ferri non absoluti
exhibent, in quibus auri argentique particulæ
inveniuntur.

In vico *Geninville*, mille passus ab urbe
(d) *Magniac*, in itinere ad civitatem (e) *Ro-*

(a) Chaumont.

(b) Vernon.

(c) Pontoise.

(d) Magny.

(e) Rouen.

thomagum, extant argenti mineralia ob aquas affluentes deserta.

Litantracis mineralia in vico *Bazemont*, prope (a) Meduntum, & in loco *Bonaste* reperiuntur.

Alia Lintantracis mineralia in loco dicto *l'Isle-Adam*, in effodiendis puteis sæpiùs occurrunt cum succino Conchisque piritosis.

In itinere à (b) Lutetiâ ad urbem (c) Compendium, ad radices montium, in loco dicto *le fond de la Louviere*, Concharum congeries invenitur dicta *Blin*: omnibus lapidibus porosis Turbines Buccinaque infixæ sunt.

(a) Mante.

(b) Paris.

(c) Compiègne.

(a) PICARDIA,

PROVINCIA GALLIÆ,
 quæ continet decem Regiones; (b) Bolonien-
 sem Comitatum, (c) Tirarciam, (d) Novio-
 mensem, (e) Laudunensem, (f) Sueffionensem,
 quæ pagum (g) Veromanduos, (h) Pontiviæ
 tractum, &c.

INTER (i) Noviomum & (k) Cociacum re-
 periuntur in montibus vici *Blusancourt* con-
 geries Concharum petrefactarum, id est fossi-
 lium quorumlibet.

Prope (l) Laudanum arena cristallina col-
 ligitur, ex quâ Kali Hispanico commixtâ fa-
 bricantur specula in vico *S. Gaudin* dicto.

Juxta (m) Noviomum occurrit lapis numis-
 malis sic dictus ob similitudinem monetæ,
 quem alii vocant lenticularem: lapis in duas
 partes divisus exhibet circulos formâ funis; no-
 minantur vulgò *Liards de S. Pierre*.

- (a) La Picardie.
- (b) Le Boulenois.
- (c) La Tiérarche.
- (d) Le Noyonnois.
- (e) Le Laonnois.
- (f) Le Soissonnois.
- (g) Le Vermandois.
- (h) Le Ponthieu.
- (i) Noyon.
- (k) Coucy.
- (l) Laon.
- (m) Noyon.

In locis civitati (a) Sueffioni circumjectis, similiarum lapidum congeries in montium declivio inveniuntur; alii exiguiore absque circulis & spiralibus videntur.

Prope eandem civitatem, tum in valle, tum in montibus circumvicinis occurrunt vulgò Ostrea, Glossopetræ, lapides diversimodè figurati, piscium ossa petrefacta, lignum fossile, Pyrites figurâ diversi, ex quibus vitriolum extrahitur, variæ species terrarum nigricantium Litantracis naturæ; rarò demùm succinum ad quatuordecim vel quindecim pedum profunditatem invenitur.

Non longè à civitate (b) Calniacâ, sex millium à (c) Noviomio spatio, in effodiendis puteis occurrunt permulti Echinites, sæpiùsque Succinum, omnesque Lapidicinæ demonstrant Conchas lapidibus infixas.

Duo millia passuum à (d) Noviomio invenitur terra nigra sulphureaque Pyritibus mixta, ex quâ vitriolum facilè extrahitur.

Circumvicinia civitatis (e) Boloniæ ad mare producunt Cornua Ammonis, Fossilia, lapides ceruleos frequentemque Litantracem.

Effodiuntur ex Territorio *Marquise*, in vico portui (f) *Ambletusæ* vicino, marmora fulva nigro maculata, partim polituræ idonea, quæ *Stingal* dicuntur.

Idem dat Territorium marmora cinerei co-

(a) Soissons.

(b) Chauny.

(c) Noyon.

(d) Noyon.

(e) Boulogne sur Mer.

(f) Ambleteuse.

loris rubro aliquantulum donata, *Linghon* nuncupata, insuper & alia marmora subrubra maculis albis & irregularibus cooperta; his nomen est *Macarné*.

In vicis *Bergues & Landreton*, prope civitatem (a) *Boloniam*, lapis dictus *Stingal* diversi coloris extrahitur regioni perutilis.

In Monasterio *de Prémontré*, prope (b) *Suessionem*, *Glossopetræ* exiguæ diversique coloris reperiuntur.

Duo mineralia *Litantracis* sunt in hâc Provinciâ; alia stanni mineralia in maris littoribus prominentibus propè *Vrissant* occurrunt.

In loco *Busancy* appellato, sex millium à (c) *Suessione* spatio, apparet mons qualitate *margæ*, qui naturæ studioso liberaliter ostendit fossilia, præcipuè *Bivalvia*, *Pectines*, *Ostrea*, *Chamas*, *Tellinas*, *Cornuaque Ammonis*.

In Sylvâ dictâ *S. Michel*, & in delectu *Guise*, multæ fabricæ *ferrarie* extant.

In locis vico prope civitatem (d) *Laudunum* circumjectis, occurrunt terræ inflammabilis strata, in quibus *succini* partes apparent.

Extant *Aluminis* mineralia in vicis *Bourry & Couvigny*, in delectu (e) *Laudunensi*.

Alia *Litantracis* mineralia occurrunt in Parochiâ d' *Ardingheim*, prope (f) *Boloniam*; altera verò *Litantracis* mineralia in Parochiâ *Rethy* reperiuntur.

(a) *Boulogne sur Mer.*

(b) *Soissons.*

(c) *Soissons.*

(d) *Laon.*

(e) *Laon.*

(f) *Boulogne sur Mer.*

(a) NORMANNIA.

IN lapidicinis montis dicti *Sainte Catherine*, ad portas (b) Rothomagi, Cornua Ammonis, Bivalvia, Petunculi, Chamæ, Concha rarior anomia vertice rostrato, Nautili magnitudine conspicui, filicibus adhærentes Echini, reperiuntur.

Quatuor millia passuum ab eâdem civitate in loco dicto *Caumont*, prope oppidulum (c) Bulliam, est lapidicina dicta *Jacqueline*, cujus ingressus extat in uno vestibulorum immensorum, quæ in hoc specu videntur. In aditu Cryptæ altitudine latitudineque inæquali, cogitur curiosus curvatum ambulare. Accedit ad primam cryptam, quæ viginti duos pedes diametraliter habet duodecimque altitudinis, & distat ab ingressu centum & septem pedibus. Parietes columnis seu fistularum ordinibus, altaribus, stalactitibusque figurâ diversis testudine ad terram dependentibus laqueatæ sunt. Testudines verò pyramidibus, stalactitibus in lampadis apicem desinentibus sunt ornatae. Iter quinquaginta pedum ad aliam cryptam deducit, quam stalactitum concussus in duas partes dividit eodemmodò instructas. Ancipitem cryptam quarta sequitur exiguior, sed venusta; ad viginti verò quinque pedes lapidicina plana & angusta videtur

(a) La Normandie.

(b) Rouen.

(c) La Bouille.

stalactitibusque obstructa. Demùm ingreditur in semi-cryptam congelationibus albidis decoratam, ex quâ iter quadraginta novem pedum ducit in aliam cryptam amplissimam argillâ plenam, & ad itum viginti novem pedum, cujus extremitas omninò clauditur. Numerantur omninò 507 pedes & dimidium.

Stalactites exiguiore, laminibus lucidis compositi, è marga extrahuntur sub lapidum filicumque stratis, quæ littorum prominentium fundamenta efficiunt in itinere *du Port Saint-Oüen*, quatuor millibus ab urbe (a) Rothomago.

In monte *Cailly*, prope oppidulum & castellum *Gaillon*, reperiuntur Cornua Ammonis, Nautili, filicesque figuram Echinorum in superficie repræsentantes.

In hortis Prædii *Gaillon* extat fons instar cryptæ stalactitibus corporibusque in lampadis apicem desinentibus munitæ, plantisque particulas petrosas habentibus undique perforatas circumdatæ, res in eum injectas petrificans.

In monte dicto *le Mont aux Malades*, versùs (b) Rothomagum septentrionalem, Echinites, Pectunculites, Chamites, Bivalva lapidesque Judaici inveniuntur.

In declivio montis dicti *Renard* vicino, eadem fossilia Tosique quantitas & lapides communes occurrunt.

In vallibus dictis *Marum*, *Malanné*, *Bon-*

(a) Rouen.

(b) Rouen.

deville, in locis civitati (a) Rothomago circumjectis, trium millium spatio sub terrâ communi reperiuntur Tofus petrosus quatuor pedibus crassus, fragmenta ligni petrefacti, fistulæ filiceæ incrustationibus circumdatae, stalactites, Conchæ fluviatiles diversæ, animaliumque variae partes.

Quinque millium à civitate (b) Franciscopoli duorumque millium spatio ab urbe (c) Honfleurio, prope castellum *Orcher*, ad radicem littoris prominentis præruptique, incrustationes, & cristallisationes scaturigine formatae sunt, ex quâ aqua effunditur in rupium congeries, stalactites in lampadis apicem desinentes, & cryptas, quæ Physici admirationem producant.

Prope promontorium *de Caux*, quinquaginta passuum spatio ab eâdem civitate, ad littora maris lapidum cumulus Ostrea, Arcas Noë, Bucardia, Clanas, Neritas, Musculos, Cornua Ammonis, Trochus, maris Fungos, Rastellaque offert.

In eodem territorio *de Caux*, omnes Conchæ marinæ fossiles, Silices cristallisati, Rastellum, Fluores, Stalagmites, Geodesque in Fodinis inveniuntur.

Littora prominentia dicta d'*Orival* territorii (d) Elbovii exhibent Bivalvia, Pectines, Ostrea rostro recurvo, Alumenque nativum.

Prope oppidum *Forges* aquis medicatis per-

(a) Rouen.

(b) Le Havre.

(c) Honfleur.

(d) Elbeuf.

celebre, decem & octo millibus ab urbe (a) Rothomago, reperitur terra plumbeo colore fabricandis crufelinis idonea speculorum officinæ dictæ *S. Gaudin*, quæque terra figulinis vasisque fictilibus admodum utilis est.

Non longè ab Abbatiâ civitateque (b) Fificano, occurrit lapidicina Conchis marinis petrefactis genere figurâque diversis instructa; alia verò in eâdem civitate filicum conglutinatorum instar Angliæ filicum in rupibus immensis concreta.

In littoribus prominentibus prope (c) Deppam Chamæ, Ostrea, Bucardia, Tellinæ, Buccina, Echinique occurrunt, in quorum radice filices crassi reperiuntur, qui dirupti Echinos varios, Musculos, Dendrites, cristallificationesque figurarum varietate insignitas denotant.

Prope civitatem (d) Franciscopolim eâdem rupes inveniuntur, pluresque videntur exiguarum molarum figuram referentes.

Fossilia dicta *le Coq & la Poule* vulgaria sunt in Comitatu d'Eu, quatuordecim millia passuum à civitate (e) Deppâ.

Mineralia Ferri inveniuntur in territoriis d'Onches, Vaugoins, prope Conches, Basleroy, a Ferriere, Aulines, Breteuil, Angles & Conlé, Carrouges, S. Evroul, la Roche, S. Cern, prope civitatem (f) Alenconium; in multis

(a) Rouen.

(b) Fescamp.

(c) Dieppe.

(d) Le Havre.

(e) Dieppe.

(f) Alençon.

locis ad urbes (a) Sagium, (b) Argentanum, (c) Falesiam, (d) Donfrontium, *Notre-Dame des Bois*, *Orville*, in territorio *Lieuvin*, in alio dicto *le Cotentin*, in prædio *Littry*.

Prope (e) Giforium extant mineralia ejusdem metalli dicta *Dangu*, quorum marcasitæ partibus splendentibus plenæ sunt.

Silex dictus Adamas (f) Alenconii idem est ac cristallus natus inclususque in lapide partibus lucidis instructo. Hic lapis dicitur *Artrée*, in fontibusque vici ejusdem nominis invenitur duo millia passuum à civitate (g) Alenconio.

In diœcesi (h) Sagiensi prope urbem ejusdem nominis, in territorio duodecim millia passuum procurrente, Conchæ marinæ petrefactæ conspersæ videntur: notandum autem hoc territorium quadraginta millium spatio à mare distare, concharumque genera plura adhuc ignota & Provinciæ peregrina videri. Tales sunt Gryphites, Conchæ anomiae rariores vertice rostrato, seu Terebratulæ, Ostrea insolite plicata à Listero dicta *Rastella*; inveniuntur etiam Ostrea communia, Chamæ, Tellinæ, Turbines, Echini-spatagi, Cornua Ammonis, Entrochi, Musculi, Astroites, Corallum

(a) Séès.

(b) Argentan.

(c) Falaise.

(d) Domfront.

(e) Gifors.

(f) Alençon.

(g) Alençon.

(h) Séès.

fossile, cristalli, filicesque cristallifati.

Crypta sita est prope civitatem (a) Venum, viginti millia passuum ab urbe (b) Rothomago & duodecim à civitate (c) Ebroicâ, cristallificationibus stalactitibusque conspicuis dives.

Fossilia dicta *Pilliers*, figurâ oblongâ, quæ in trunculos divisa formam quadratam effingunt, prope (d) Sagium inveniuntur, assimilanturque eis, quæ præbet urbs (e) Vensotia.

Duodecim millia passuum à civitate (d) Cadomo videntur cryptæ cristallificationibus conglutationibusque ornatae in loco dicto *Armanches*, quatuor millia passuum ab urbe (f) Bajoco.

Prope Plantarum hortum, in itinere ad eandem civitatem, inveniuntur lapidicinæ dictæ *Ranville*, Concharum petrefactarum quarumlibet divites, præcipuè Nautilorum integrorum, quorum concamerationes sæpius cristallificationibus instructæ sunt; tùm in effodiendis terris, tùm in superficie post amplissimos imbres apparent. Inveniuntur etiam lapidum cespites congeriem diversorum fossilium ostendentes, Geodesque margâ repleti, Conchæ dictæ *Poulettes*, Cornua Ammonis, Trochi, Buccina & alia.

(a) Vernon.

(b) Rouen.

(c) Evreux.

(d) Séès.

(e) Besançon.

(f) Caën.

(g) Bayeux.

In loco *Guibray*, quod (a) *Falefiæ* suburbium est, duodecim millia passuum ab urbe (b) *Caëno*, occurrunt lapides globoli dicti *Poulettes*.

Ripæ prominentes fluminis (c) *Divæ*, prope civitatem (d) *Honfleur* in territorio d' *Auge* inferioris *Normanniæ*, præbent *Cornua Ammonis* cristallifata, metallifera, Fluoribusque mixta. *Pyrites* lucidos.

Prope (e) *Alenconium* extat lapidicina, ex quâ trahitur lapis niger dictus *Terre Ampelite*; inveniunturque in locis vicinis *Turbines*, *Colclites*, *Bucardiaque* striis exterioribus insignita.

In littoribus rupis dictæ *des Vaches noires*, quatuor millia passuum à vico (f) *Divâ*, vulgò reperiuntur *Ostrea* admodum crassa, *Gryphites*, *Cornua Ammonis*, arboresque in glebas exsiccatas igniarias redactæ.

Ferri mineralia in monticulo *Montbose*, *Archaut*, in Electu urbis (g) *Viræ* territorioque dicto *Becage*, occurrunt.

Ferrariæ fabricæ extant in locis *Dannon* & *Halouse*, ad quas mineralia *Montbose* & *Archaut* in partes divisa afferuntur.

Aliæ Fabricæ ferrariæ extant in territorio *Bray*, ad *Picardiæ* confines, & in Curiâ *Escublay*, in Vice-Comitatu (h) *Aquilæ*.

(a) *Falaise*.

(b) *Caën*.

(c) *La Dive*.

(d) *Honfleur*.

(e) *Alençon*.

(f) *Dive*.

(g) *Vire*.

(h) *L'Aigle*.

Mineralia Ferri in eodem Vice-Comitatu octo millia passuum ab urbe (a) Aquilâ inveniuntur: alia dicta *Grenée de Breteuil*, dicta *Foye de Veau*, alia *Poix de Breteuil*, alia *Chao* prope *Messereau*.

Ex terrâ friabili exiguæ micæ auri extrahuntur in vico *Tracy le Bocage*, intra (b) Fanum Sancti Laudi & Abbatiam de *Villers*, sexdecim millia passuum ab urbe (c) Cadomo. Aliæ in Curiâ de *Bonnevale*, prope (d) Lexovium. Invenitur etiam lapis Lazuli, & in vico *Toucque* ejusdem Episcopatus gleba exsiccata igniaria, in quâ reperiuntur gladioli, arboresque viginti quatuor pedibus longæ.

Cupri mineralia in sylvâ de *Briquebec* territorii (e) Constantiensis inveniuntur.

Plumbi mineralia in loco *Pierreville*, prope urbem (f) Falesiam, & in alio dicto *Carolles* Diœcesis (g) Abrincensis occurrunt.

Alia Litantracis mineralia in vico *Littry*, duodecim millia passuum à vico *Balleroy*, in territorio (h) Constantiensi apparent.

Alia Cobalti in civitate (i) Ponte-Audomari, viginti millia passuum ab urbe (k) Rothomago.

(a) L'Aigle.

(b) S. Lô.

(c) Caën.

(d) Lisieux.

(e) Le Cotentin.

(f) Falaise.

(g) Avranches.

(h) Le Cotentin.

(i) Ponteau-de-Mer.

(k) Rouen.

Alia vero Hydrargyri inveniuntur in Paro-
chiâ dictâ *la Chapelle en Jugers*, in delectu
(a) Fani Sancti Laudi, & prope urbem ejusdem
nominis in territorio Constantiensi, octo millia
passuum à (b) Constantiis castris.

In Vice-Comitatu & urbe (c) Aquilâ, sex-
decim millia passuum ab urbe (d) Sagio, Cor-
nua Ammonis metallifera, Silices cristallifati,
lapides figurati scilicet Ficoïdes, Pyrites, Gry-
phites, lapidum Cespites, Crytalli laminibus
cooperti, & alia.

Inveniuntur Ostrea, lapidesque detritu Con-
charum compositi, præcipuè Bucardiorum, alia-
que fossilia inter vicos *Mellereau & Echaufour*.

In loco *Mouen*, octo millia passuum à (e)
civitate Cadomo, Cornua Ammonis, Belemniti-
æ lapidesque Conchis consperguntur.

Decem millium à littoribus maris spatio cu-
riosus naturæ scrutator inveniet marcaffitas cu-
pro & sulphure mixtas, Echinorumque partes
silicibus adhærentes, Silicesque cristallifatos.

In Curiis *Verson*, *Fontaine*, *Etoupefour*,
Baron & Gaunes, quatuor millia passuum à ci-
vitate (f) Cadomo, apparent Cornua Ammonis,
Belemnitiæ, Ostrea rostrata, Nautili, Conchæ
anomiæ rariores, Pectines, aliaque Fossilia.

In aliis dictis *Baron & Gaunes*, lapidicinæ

(a) S. Lô.

(b) Coutances.

(c) L'Aigle.

(d) Seez.

(e) Caën.

(f) Caën.

marmoreæ specie coloreque diversæ, præcipuè in vico *de Vieux*, extant.

Cornua Ammonis in vico *Ecrameuille* ad viginti pedum altitudinem apparent: eadem in Parochiis *de la Cambe*, *Canchy*, *Fontenay*, ad ripam (a) Vadi majoris, quod recipit flumen (b) Auram.

In territorio Constantiensi ex parte (c) Vadi minoris, quod est majoris ramus, in itineris exiguo spatio, petrificationes diversi generis reperiuntur.

Lapidicinarum petrae locorum Abbatiae (d) *Bellomontii* circumjectorum territorii d' *Auge*, *Gryphites*, *Conchas* anomias rariores, *Ostrea* rostrata, *Echinorum* partes saxo infixas repræsentant; *Achatæ* instar aliquæ formatæ videntur.

Mineralia ferri in Curiis *Montbots*, *Bremoy*, *Monbroc*, *Arctoville*, sat affluunt: alia verò ex parte urbis (e) *Alenconii* reperiuntur. In iis lapides aquilæ sæpè apparent.

Alia plumbi mineralia in vicis *Flamenville*, *Surainville*, *Pierreville*, in omnique lingua *Promotorii de la Hague*, inveniuntur.

Argenti mineralia in vico *Placy*, prope alium dictum *Torigny*, reperiuntur.

Alia Litantracis extant in vico dicto *Litry*; duo millia passuum ab alio dicto *Baleroy*, locupletissimaque illius Provinciæ sunt.

(a) Le grand Vay.

(b) L'Aure.

(c) Le petit Vay.

(d) Beaumont.

(e) Alençon.

In locis oppidulo *Passi* circumjectis, octo millia passuum ab urbe (a) Ebroïco, Echini, Silices, fossiliaque diversi generis, tum in montibus, tum in planitie reperiuntur.

Fabricæ ferrariæ in istâ Provinciâ frequentes sunt; præcipuæ nomen est *Damvou*.

Vicus d'*Issigny* salinarum dives est.

(b) BRITANNIA,

In quâ numerantur novem Diœceses; (c) *Rhedones*, (d) *Briocum*, (e) *Maclovium*, (f) *Nannetes*, (g) *Dola*, (h) *Venetix*, (i) *Corisopitum*, (k) *Leona*, (l) *Trecorium*.

IN Parochiâ *S. Gregoire*, in suburbio civitatis (m) *Rhedonum*, lapis dictus *Osteocola* naturâ coralli fossilis invenitur.

In eâdem civitate (n) *Rhedonibus* plurima pavimenta offerunt Silices eximios, polituræ

- (a) Evreux.
- (b) La Bretagne.
- (c) Rennes.
- (d) S. Brioux.
- (e) S. Malo.
- (f) Nantes.
- (g) Dol.
- (h) Vannes.
- (i) Quimper.
- (k) Léon.
- (l) Tréguier.
- (m) Rennes.
- (n) Rennes.

idoneos diversitateque colorum conspicuos: alii filicibus Ægyptiacis, alii Porphyritæ marmoribusque jaspideis, alii Achatæ orientali assimulantur.

Mineralia loci *Pompeant*, quatuor millia passuum ab eâdem civitate, plumbum eximium exhibent, ex quo argentum proportionem servatâ extrahitur.

Octo-decim millia passuum ab eâdem urbe, inveniuntur mineralia seu marcasitæ ferri & plumbi prope fabricam ferrariam *Martigné-fer-chaud*.

In agro non longè à loco dicto *Guernachanay*, qui est prædium vicinum oppidulo *Belleisle en terre*, inveniuntur filices marmorosi cinerei coloris Amethystos continentes.

In prædio *Boisforcan*, sex millia passuum ab urbe (a) Redonibus, lapis squamosus colore cæruleo pallidoque colligitur, in quo Pyrites, vocati *Pierres quarrées*, inveniuntur.

Lapides metallici in quibus cruce prominentes apparent, in locis vico dicto *Baud*, Diœcesis (b) Venetenſis, circumjectis reperiuntur.

Ex mineralibus Britannia, tam inferioris quàm superioris, stibium extrahitur, quod maximi facit *Naturalista*.

Mineralia ferrea nominata *Beluet*, extant prope prædium *Langourla*, Diœcesis (c) Briocensis.

(a) Rennes.

(b) Vannes.

(c) S. Briëux.

In Episcopatu (a) Nannetensi apparent mineralia Litantracis; meliora in Parochiâ dictâ *Nord* oriuntur.

Tres fabricæ ferrariæ existunt in Diœcesi (b) Briocensi, in locis dictis *Loudeac*, *Hardovinaye* & *Vaublanc*.

Incolæ præsertim fabricam ferrariam *Paimpont*, in Diœcesi (c) Maclovienſi, ob ferr i molitiam æstimant.

In locis *Guerand*, *Croixic*, *Bourgneuf*, & *Pouliguen*, eximiæ Salinæ videntur.

Terræ Bollares, sigillatæ figulisque idoneæ prope (d) Rhedones, in locis *Rieux*, *Guingamp*, Diœcesis (e) Trecorienſis, & civitatem *Lamballe*, Diœcesis (f) *Briocensis*, inveniuntur.

In locis civitati *Chateaubriant* circumjectis, viginti millia passuum ab urbe (g) *Nannete*, eximia fossilia occurrunt.

In Diœcesi (h) Nannetensi constructæ sunt tres fabricæ ferrariæ dictæ *Melleray*, *Mondont* & *Hunaudiere*.

Petrificationes, fossilia lapidesque dicti *S. Juval* concharum marinarum congerie efformati, inveniuntur in vico *Euran*, quatuor millia passuum ab urbe (i) *Dinantio* Diœcesis (k) *Maclovienſis*.

(a) Nantes.

(b) S. Brioux.

(c) S. Malo.

(d) Rennes.

(e) Tréguier.

(f) S. Brioux.

(g) Nantes.

(h) Nantes.

(i) Dinant.

(k) S. Malo.

Plumbi mineralia dicta *Poulaven*, vici civitati *Carhaix* circumjecti, in inferiore Britannia, copiosissima sunt, & libram circiter argenti centum pondo ministrant; ex locis *Berien*, *Serugnat*, *la Feuillée*, *Carnot*, & *Loquefré*, extrahuntur.

Altera mineralia ejusdem metalli extant in nemore dicto *Coëtanos*, prope oppidum *Belle-isle en Terre*, Dioecesis (a) *Trecoriensis*.

In Ducatu *de Rohan* situm est stagnum, ex quo silices extracti & in micas fracti offerunt maculas, quæ denotant hujus familiae gentilitia insignia; Amethysti etiam ibidem inveniuntur.

Duo argenti mineralia in sylvâ *du Buiffon de la Roche-Marest*, prope civitatem (b) *Lanionum* Dioecesis (c) *Trecoriensis* reperiuntur.

Fabricæ Ferrariæ dictæ *la Jonchere*, *Martigné-Fer-Chaud*, *Salles de Rohan*, *la Forge neuve*, in istâ Provinciâ inferiore occurrunt non longe à Ferri mineralibus.

(a) *Tréguier*.

(b) *Lanion*.

(c) *Tréguier*.

(a) **CENOMANENSIS**
PROVINCIA,

Cum . (b) Pertico & (c) Lavallio.

NOn longe à civitate *Mamers* dictâ , posita sunt prædia d' *Aresne* & *Gratesac* , quorum in montibus apparent diversæ conchæ petrefactæ , præsertim magnorum *Pectinum* *Ostreorumque* fragmenta.

Mineralia Ferri in loco *Vibray* , prope (d) *Monmirailium* , etiam in loco *S. Dizier* , reperiuntur.

Fabrica *Ferraria* videtur in loco *Moncor* , prope (e) *Sabolium* ; occurrit alia Fabrica in *Curiâ Suigné* ejusdem Territorii , non longe à villâ dictâ *de la Fraseliere*.

Duodecim Fabricæ *Ferrarie* in ista Provincia reperiuntur , scilicet *Montreuil* , *Concé* , *S. James* , *Champeon* , *S. Léonard* , *Chemiré* , *S. Denis* , *Dorgues* , &c.

Granites admodum asper in eâdem Provincia invenitur.

Lapidicinae marmoreæ ibidem extant , in imo flavidæ rubris & Albidis maculis variegatæ ; nominantur hæc marmora *Sablé*.

- (a) Le Mans.
- (b) Le Perche.
- (c) Laval.
- (d) Monmirail.
- (e) Sablé.

Alterum videtur marmor minùs rubrum albo & nigro mixtum; cerostrotum lepidissimum efformat.

Mineralistæ artem suam factitare possunt in Fabricis Ferrariis Parochiarum *Andouille*, *Chalonne*, *Sillé*, *Bourgon*.

Duo millia passuum à (a) Lavallio, in loco dicto *S. Berthevin*, videtur marmor colore rubro & albido infectum.

Altera lapidicina marmorea colore nigro & albido, sæpiùs nigro, cæruleo & albido, invenitur in Parochiâ d' *Argentré*, quatuor millia passuum à (b) Lavallio distante.

Nigrum admodum extat marmor in eodem loco, alterum ex nigro & albido jaspideum, tertium nigrum, albidum & cæruleum.

Arelia sæpiùs inveniuntur materia admodum, crassâ præcipuè in sylvâ *du Talla* civitati (c) firmitas Bernardi dictæ pertinente.

Non longè à nemore *Bellesme*, in (d) Per-tico, occurrunt multæ fabricæ ferrariæ; celebriores sunt *la Frette*, *Gaillon*, *Randonnai*, *Brésolette*, *Longni*.

In circumjectis civitati (e) Noviduno montibus reperire est eximia fossilia; præcipuè *Nautili* integri, *Cornua Ammonis*, *Ostrea saxo* infixæ, *Echini maris rubri*, *Vermiculique* in su-

(a) Laval.

(b) Laval.

(c) La Ferté Bernard.

(d) Le Perche.

(e) Nogent le Rotrou.

perficie lapidum figuram efformant instar acupicti operis.

Non longè ab istâ civitate extrahitur terra nigra, ex quâ formantur minimæ figuræ; hæc est species terræ Ampelitis.

Duo millia passuum ab urbe (a) Illiero, in loco dicto *Montigny*, lapis saponarius invenitur.

Occurrit in Territorio Abbatiae *de la Trappe* lapis subflavus, talcosusque, in quo videntur Pectinum fragmenta cum arenæ maximis punctis albidis.

In eodem loco lapis subruber duriorque sese offert, in quo, ut aiunt incolæ, auri paleolæ existunt.

Non longè à (b) Lavallio, marmor in imo rubrum variis coloribus infectum occurrit.

Silices in centro Coralloides inveniuntur prope eandem civitatem, alteri cærulei maculati, alteri verò subpellucidi.

(a) Illiers.

(b) Laval.

(a) ANDEGAVENSIS
DUCATUS,

Cum (b) Salmuriensi agro.

L Apis calaminaris invenitur non longè à (c) Salmurio.

Aresia eximia in multis locis effoditur prope civitatis (d) Andegavi suburbia, & in Parochiis *Hottelerie*, *Flée*, *la Jaille*, & *Maigné*, prope d'*Aon*, in delectu (e) Castri Gontheri.

Lapidicinæ marmoreæ in istâ Provinciâ raræ sunt. Una extat prope Abbatiam S. *Serges*, non longe ab urbe (f) Andegavo, colore subnigro, venis albidis; alia ejusdem coloris in Curiâ *Chalonne*, octo millia passuum ab (g) Andegavo. Notandum est in his lapidicinis partes cristalli Islandiæ inveniri.

Mineralia ferri fabricæque ferrariæ apparent in urbe *Pouancé*, viginti quatuor millium ab (h) Andegavo spatio, & in Castello *la Valiere*, prope oppidulum *Baugé*.

Altera plumbi mineralia videntur in Curiâ dictâ *Montreveau le Petit*.

(a) L'Anjou.

(b) Le Saumurois.

(c) Saumur.

(d) Angers.

(e) Château-Gonthier.

(f) Angers.

(g) Angers.

(h) Angers.

In vico *de Chevaux*, Parochiæ *Courcelles*, mineralia apparent magis conspicua. In eis Argentum, Stannum, Plumbum Æsque continentur.

Litantracis mineralia vulgò denotant Curiaë *S. Aubin de Lugnié*, *Chaudefondu*, *Chalonne*, *Montjean sur Loire*, *S. Georges*, *Chantelaison*, *Courson*, ut & prædium *Noulis*. Incolæ aiunt quinque auri grana centum pondo ex his mineralibus extrahi posse.

Alia Litantracis mineralia in locis oppidulo *Doué* circumjectis, octo millia passuum à (a) Salmurio inveniuntur.

Prope idem oppidulum *Doué*, Lapidicinæ occurrunt, quarum petrae ostendunt arenæ subrubrae congeriem simul & exiguarum concharum diversarum, quarum tanta tenuitas est, ut aciem fugiant; inveniuntur etiam ossa animalium, Insecta, Glossopetrae Fungique petrefacti.

Lapidicinæ arefiæ in Parochiâ *Denazé*, quatuor millia passuum ab oppidulo *Craon*, reperiuntur.

Inveniuntur fossilia in collibus *Briollet*, in vico *Cellieres*, sex millia passuum ab (b) Andegavo, in vicisque *Chefs & des Cuillieres*, non longè à Parochiâ *Cellieres*.

Ostrea fossilia in montibus vineisque locorum civitati & Collegio (c) Flexiensi vicinorum, quatuorque millia passuum à civitate d'*Urral*, reperiuntur.

(a) Saumur.

(b) Angers.

(c) La Fleche.

In lapidicinis Tosi vulgò *Tuffeau*, ad ripam (a) Ligeris positis, ex parte Abbatix *de Saint Maur*, usque ad (b) Salmurium, multa fossilia inveniatur curiosus, scilicet Ostrea, Cornua Ammonis, Bucardia, Turbines, Pyrites. Abundantiores lapidicinæ sunt in Parochiis *Chenehute, des Tuffeaux, Cunault, Grezille, Cou- tures, &c.*

In Parochiâ *Rery*, duo millia passuum ab urbe *Durtal*, invenitur lapis mollis cinereique coloris, ex quo Calx conficitur.

In oppido *Martigné-Briaud*, duodecim millia passuum ab (c) Andegavo, extat monticulus lapidum duriorum variis conchis instructorum stratis compositus; ibi videntur Insecta partesque piscium petrefactæ.

In vico dicto *Pont*, Parochiæ *Soucelles*, sex millibus ab eâdem urbe, monticulus indicat multa fossilia, ossa petrefacta, plantarumque partes cum lapidibus *Ficoides* dictis.

In alio vico dicto *Millé*, decem millia passuum ab eâdem urbe, intra oppida *Martigné, Briaud & Chavaignes*, in monticulo ad radices fontis medicati filices cristallifati eminentesque in acumen figuram Lausannæ referens occurrunt: pares inveniuntur minoribus cristallificationibus instructi, sed globosiores, in monticulo prope alterum fontem medicatum, centum passus à primo fonte remotum.

(a) La Loire.

(b) Saumur.

(c) Angers.

Eximiae arefiarum lapidicinæ extant in Paræchiâ *Trelazé*, duo millia passuum ab (a) Andegavo; in aliis verò dictis *S. Léonard*, & *Saint Sanson*, ad portas ejusdem civitatis & ad trecentorum pedum profunditatem constructæ sunt.

Inveniuntur aliæ in Curiis *Juigné*, quatuor millium ab (b) Andegavo & *Vrye*, duorumque millium spatio ab oppidulo *Candé*: ex his arefiis quadrati lateres scalarumque gradus efficiuntur.

Arborum florumque figuræ in earum arefiarum superficie expressæ sunt, concharum etiam, sed rarò. In his lapidicinis strata irregulariter dividuntur venis subcrassis, filice albido durissimoque formatis, in quibus aliquoties eximii argenti filamenta inveniuntur.

(a) Angers.

(b) Angers.

(a) TURONIA.

IN Decanatu *de S. Gatien* ejusque accessio- nibus, multæ conchæ fossiles apparent.

Pulchri filices, pellucidi que inveniuntur in flumine (b) *Ligeri*, sed communes, id est non pellucidi; diversi coloris extant.

In prædio dicto *Véret*, non longè à civitate

(a) La Tourraine.

(b) La Loire.

(a) Turonio, eminentes massæ filicum sese exhibent, qui depoliti jaspidibus sanguineis æquales videntur. Color eorum ruber albido & flavo, & nonnullis irregularitatibus mirificis variegatus.

In alio prædio *Savonieres*, quatuor millia passuum ab eâdem urbe, cryptæ celebres videntur appellatæ *Goutieres*; ex aquis formantur petrificationes lucidæ faccaro similes: inveniuntur etiam exigui lapides Amygdalos faccaro circumtectos repræsentantes.

Mineralia Ferri apparent prope Abbatiam *de Noyers*, & altera Cupri, in quibus, ut aiunt incolæ, Argentum purum residet.

Extat locus describens quadratum decem & octo millia passuum continens, & à mare septuaginta duorum millium passuum spatio remotus, conchis fossilibus ad profunditatem viginti pedum completus est. Istæ conchæ absque ullâ concretione stercorandis agris idoneæ sunt. Hic Ager procurrit inter civitatem *S. Maure*, & locum dictum *Mantelan*, in quo circuitu includuntur Curia dictæ *Sainte Catherine*, *Furbois*, *Louan*, *Bossée*, &c. Hanc concharum congeriem nominant *Feluniere*.

Alia mineralia ferri in vico *Prulli*, millia passuum ab Abbatia *du Noyer* spatio, in locis dictis *S. Maur* & *Marre'*, inveniuntur.

Aqua stagni *Ligneuil* incrustat objecta intra paucos dies in eo posita.

In locis civitati (b) Chinonio circumjectis,

(a) Tours.

(b) Chinon.

colles fluminis (a) Ligeris salis nitri multum exhibent.

(a) La Loire.

(a) AURELIANENSIS

AGER,

In quo continentur Regiones (b) *Blesensis*, (c) *Belsia*, (d) *Carnutensis ager*, (e) *Pu-suens tractus*, (f) *Sicalonia*, (g) & *Vin-dosinensis Ducatus*.

IN prædio dicto *la Source*, non longè à civi-tate (h) Aureliano in ripâ *du Loiret*, inve-niuntur filices lucidi coloribusque insigniti, al-bidi sæpiùs.

Prope (i) *Balgentiacum* lapides foliis arbo-rum instructos videre est in prædio *Avaray*.

In alio prædio *Morainville* dicto, in itinere ad civitatem (k) *Stampas*, filices crassi incrusta-tione cristallifatâ circumdati apparent, è me-dioque surgit *Pyramis perlucida*.

(a) L'Orléanois.

(b) Le Blésois.

(c) La Beauce.

(d) Le Pays Chartrain.

(e) Le Puyfaie.

(f) La Sologne.

(g) Le Vendomois.

(h) Orléans.

(i) Boisgency.

(k) Etampes.

In Planitie (a) Stamparum reperiuntur lapides, quorum superficies inæqualis massulam amygdalorum saccharo circumtectorum imitatur; alii eminentiores Uvas referunt. Alii verò Buccinis nigris vel albidis pleni apparent; multi filicibus referti instar amygdalorum videntur; præeminent aliqui in altas congeries distincti. Quidam lapides mali citrei corticem effingunt: alii cum filicibus ellongatis in tot cavernis includuntur; aliqui Ostreis parte seu valvâ superiore carentibus cooperti sunt. Glebæ Tellinibus, Chamis, Pectinibus, Lapidibusque numismalibus plenæ occurrunt. Inveniuntur etiam Cornua Ammonis, Nautili Cristalloïdes, Pectines, Ostrea, Chamæ, Gryfites, Lapidés nominati *Foulettes*, Cepæ, Ostreorumque fragmenta.

Eadem Planities rursum ministrat filices crassos in medio Cristalloïdes, duros lapides aliquibus acuminibus circumplicatos, stellasque efformantes, glareâ inæquali & adherente circumdatas: aliæ petræ ejusdem qualitatis subflavidæ parvula Buccina Achatidis naturâ demonstrant; videntur aliæ vegetabilium formas in superficie repræsentantes; aliæ verò Cylindri formâ saponis globulos efformant.

Curiosus naturæ indagator ex multis lapidum fragmentis libenter extrahit minima Buccina, flavidas Neritas, exigua Bivalvia, verbi gratiâ Chamas, Glossopetras comitantes.

(a) Etampes.

Ex circumjectis Castello *de Villebon* locis, octo millia passuum ab urbe (a) Carnuto, filices eximii diversi coloris & formæ in medio perlucidi inveniuntur: frequenter occurrunt Echini spatagi, Pectines, Echini, alii filices cum signo papillarum suarum insuper expresso, unde cognoscitur, Echinum in filicis concavitatibus commoratum esse, figuramque dum filex mollior erat, ibi infixisse. Rarò etiam reperiuntur jaspis ruber polituræ admodum idoneus, partes animalium, Lacertus integer petrificatus & alia.

In oppido *Molandon*, prope urbem (b) Novidunum Rotrudum, inveniuntur Bucardia, Nautili, Cornua Ammonis, Ostrea, aliaque fossilia, præcipuè illa, quæ dicuntur *le Coq & la Poule*.

In vado dicto *Lore'*, in antiquo itinere ad urbem (c) Carnutum, occurrunt filices pellucidi & nigri. Alii videntur subrubro colore majorique formâ parvulos renes imitantes.

Non longè ab eâdem civitate occurrunt mineralia ferri in loco *Pongoin* nominato.

Prope vadum dictum *Douesence*, non longè ab urbe (d) Carnuto, alluviones afferrunt filices in medio Cristalloïdes, alios Mitram Episcopi, Pyramidem, Melonem costatum repræsentantes.

(a) Chartres.

(b) Nogent le Rotrou.

(c) Chartres.

(d) Chartres.

In vico appellato *Orchese*, terra sigillata occurrit.

Mineralia ferri denotantur in nemore *Vibray*, alia in Vectigalium Curiâ *de Chateaudun*, Parochiæ *Champrond*, fabricæque ferrariæ, alia in delectu *Clamecy*.

Prope civitatem & Ducatum (a) *Sulliacum* in Provinciâ (b) *Sicaloniensi*, inveniuntur filices in terras aquarum lapsu delati, filicibus *Rheni* & *Medoc* pulchriores: occurrunt etiam in flumine (c) *Ligeri* lapides filicesque diversi coloris à montibus *Velay* sejuncti.

In regione (d) *Carnutensi*, prope prædium *Armenonville*, filices undique deteguntur præfertim lucidi, varietate colorum figurarumque conspicui.

Decem millia passuum ab urbe (e) *Blesensi*, quinquagintaque passus ab Abbatia *de Pontlevois*, reperiuntur in colle appellato *des grandes Vignes* fossilia genere, figurâ, colore pulcritudineque distincta; scilicet *Murices*, *Buccina*, *Pectines*, *Tellinæ*, *Chamæ*, *Globosæ*, *Bucardia*, *Purpuræ*, *Mitella Sinensis* vulgò *Ca-bochon*, *Porcellanæ*, *Dentales*, *Antales*, *Turbines*, *Arca Noë*, *Lepades*, *Tubulites*, *Nerites*, *Cocclites*, *Trochites*, *Volutites*, *Cylindrites* & alia.

(a) Sully.

(b) La Sologne.

(c) La Loire.

(d) Le Pays Chartrain.

(e) Blois.

Uno milliario ab eâdem Abbatiâ, eundo ad civitatem (a) Blesensem, eadem fossilia in villâ dictâ l'*Ailverd* reperiuntur.

In locis Castello *Chambord* circumjectis, occurrunt filices levigati variegatique; in alio loco dicto *Champigny*, prope vineam Pastoris ejusdem loci, nominato *Chantier des Devards*, lignum petrefactum ubique ostenditur.

In viculo dicto *Caverneau*, Parochiæ *Nouan*, ad ripam fluminis (b) Ligeris, decem octo milia passuum à civitate (c) Aureliano, videre est lapidicinas ad quinquaginta pedum altitudinem, quæque passuum quingenta circiter latitudinem exhibent; offerrunt lapides molles, fragiles, venisque instructos, in quibus fluidum coloratum in visceribusque terræ percolatum infunditur, figuratque arbôres, amænitates nemorum, Homines, Animalia, Urbes: dicuntur Aurelianeses Dendrites. Incolæ hos lapides depfunt, Psimythiumque ex iis efformant.

In superficie agrorum civitati (d) Vindocino circumjectorum multa fossilia conspiciuntur. In alluvione prope vicum *S. Lubin*, Echini diversi; Chamæ, Ostrea, Bucardia, fructuum radicumque imagines in filicibus durissimis inveniuntur; lapidicinæ verò extra eandem ur-

(a) Blois.

(b) La Loire.

(c) Orléans.

(d) Vendôme.

hem similia offerunt, sed in eo dissimilia, quod petra mollis est.

In prædio dicto *Monpipeau*, præcipuè ad Castellum *de la Renardiere*, ad ripam (a) Malvæ positum, multa fossilia Dendritesque curiosi extant.

Silices loci dicti *Chateauneuf*, à flumine (b) Ligeri extracti, duodecim millia passuum à civitate (c) Aureliano, celebres habentur.

(a) La Maulve.

(b) La Loire.

(c) Orléans.

(a) BITURICENSIS

DUCATUS.

Lapis calaminaris colore subrubro, undis albidis perspersus, non longè à civitate (b) Biturige in speluncis reperitur.

Silices formosi in littoribus *du Cher* curiositatem *Naturalistæ* provocant.

Mille passus ab urbe (c) Biturige, in viâ publicâ quæ ducit ad civitatem (d) Regiodunum, speluncæ abundant Buccinis, Cornibus Ammonis, Turbinibus, Lapidibus figuratis aliisque Petræ loci *Arcueil* prope (e) Lutetiam

(a) Le Berry.

(b) Bourges.

(c) Bourges.

(d) Dun-le-Roi.

(e) Paris.

assimilibus, Conchis Bivalvibus imbutis, quarum colores & politura adhuc apparent.

Inter strata eorum Lapidum frequenter occurrunt Bolus fusco colore, medicinæ perutilis; incolæ ad notandos verveces eo utuntur. Inveniuntur etiam Chamæ, Pectunculi, Buccardia, Musculi, Ostrea, Anomia fibris cincta, species Astroïtæ colore subrubro, Echinites, Lapides Judaïci canaliculati: hæ duæ species in stratis Cretæ repositæ sunt.

In Curiis *S. Georges* & *S. Hilaire de Court*, quatuor millia passuum à (a) Virsione in Ripâ *de l'Eure*, extant mineralia Ochra arti pingendi tingendi, metalorumque fusioni idoneæ. Ochra in mineralibus pallida videtur, foris flavida, exusta fit subrubra. Vena eius Horizontalis apparet ad centum viginti pedum profunditatem, deinde stratum Arenæ tenuissimæ & albidæ extat.

Abundat Provincia mineralibus oximii Ferri, fabricæque frequentes in eâ constructæ sunt: magna est ibi Lignorum quantitas quæ navigationis defectu difficillimè evehi potest. Hoc ferrum instar aliorum metallorum venis metallicis vulgò *Filons* non procedit; extat in superficie terræ ad aliquot pedum profunditatem, formatque globulos subrubros *Grains* nominatos. Extrahitur ferri congeries in vico *Sans* prope (b) Sanceram, in exiguasque partes frangitur. Argentum ex isto metallo sæpius invenitur. Fabricæ ferrariæ d'*Yvroye* in hoc territorio præcipuè distinguuntur. In pluribus locis videtur terra

(a) Vierzon.

(b) Sancerre.

congeriebus *Littier* (quod est ferri excrementum) omnino tecta; aquæ quoque ferri saporis participes sunt.

In alluvione, in monteque dicto *des Preaux*, reperiuntur Belemnitæ, Lapides figurati, Cornua Ammonis, Pectunculi, Chamæ, Gryphites, Pyrites, Gypsum aliaque Fossilia.

In construendo Sacello d'*Angiron*, duodecim millia passuum ab urbe (a) Biturige, Lapides sectiles veri filices *Naturalistis* apparuerunt.

Fabrica ferraria dicta *Clavieres*, in delectu *de Châteauroux*, inter alias distinguitur.

In Parochiâ *de Beaumont la Ferriere*, in delectu *de la Charité*, fabrica chalybis videtur.

Altera fabrica ferri stanno illiti extat in eodem delectu.

(a) Bourges.

(a) L E M O V I C E N S I S

PROVINCIA CUM (b) MARCHIA.

IN V E N I T curiosus naturæ scrutator in illâ Provinciâ multa mineralia Cupri, Stanni, Plumbi & Chalybis versùs civitatem (c) Tute-

(a) Le Limousin.

(b) La Marche.

(c) Tulle.

Iam & locum *S. Hilaire*, octo millia passuum à (a) Lemovico.

In Parochiâ dictâ *Vicq*, & in loco appellato *Tralage*, duo millia passuum à loco *S. Hilaire*, in alio dicto *Fargeas*, mille passus ab eodem loco distante; in alioque nuncupato *Pietra Bruna*, monte edito, duodecim millia passuum ab urbe (b) Lemovico, eadem mineralia sæpiùs occurrunt.

Extant alia mineralia locupletissima Ferri Fabricæque ferrariæ versùs loca *Coussat*, *Bonneval*, *S. Trieix*, in electu (c) Lemovicensi.

Non longè ab urbe (d) Brivâ Curretiâ Stibii mineralia copiosa reperire est.

Multi volunt in Curiis d'*Ecluseaux* & d'*Ambouilleras* auri fodinas elaboratas fuisse, & earum periculo facto, existere.

Mineralia Chalybis nativi duodecim millia passuum à civitate (e) Lemovico superant chalybem factitium.

(a) Limoges.

(b) Limoges.

(c) Le Limoufin.

(d) Brive-la-Gaillarde.

(e) Limoges.

(a) P I C T A V I E N S I S
P R O V I N C I A.

VULGARES sunt admodum in istâ Provinciâ terræ detritu concharum petrefactarum abundantes, quibus Incolæ ad stercorendos agros instar margæ utuntur, nominantque *Feluniere*.

In littoribus maris inveniuntur lapides à Latinis dicti *Pholades*, ab incolis verò *Dails*, qui Pisces vivos continent. Duo istorum lapidum extant genera; alia ex argillâ, alia verò in lapide molli dicto *Banche*, quæ duritiem inde acquirunt, constructa sunt.

Non longè à (b) Lusignano in superiore (c) Pictaviensi agro, decem millia passuum à (d) Pictavio, inveniuntur Gryphites, Conchæ Anomiæ dictæ *Poulettes*; Musculi, Belemnites, Echini-spatagi in vico dicto *Celle Levequault*, octo millia passuum ab eâdem civitate, occurrunt.

Pyrites ferruginei colore subrubro in littoribus maris inveniuntur. In Parochiâ *des Herbiers*, prope (e) Malleonem, intra urbes (f) An-

- (a) Le Poitou.
- (b) Lusignan.
- (c) Le Haut Poitou.
- (d) Poitiers.
- (e) Mauléon.
- (f) Angers.

degavum & (a) Niortium, invenit Arator Cristallos, Lapidés coloratos, rubidos, flavos, Topazios, alios globosos lucidosque; sæpius Osteocola in oppido *la Gaubretiere*, quatuor millia passuum à Parochiâ *des Herbiers*, occurrit.

In Curiâ dictâ *Chantonay*, congeries invenitur lapidum speculiarium, Belemnitarum, Cornuum Ammonis, quorum duæ partes, scilicet supina infimaque, separatim ostenduntur.

Prope civitatem (b) Lucionum videntur Bucardia, Pectines, Cornua Ammonis, Ostracites, Belemnites aliaque Fossilia.

Non longè ab eâdem civitate Lapidicinæ marmoreæ præbent marmor maculis albidis, nigris subrubrisque variegatum.

Prope urbem dictam fanum (c) Sancti Maxentii in superiore (d) Pictaviensi agro, extant Nautili papyracei, vel potiùs Cornua Ammonis subtilia, Nautiloque fatis assimilia.

Territorium (e) Niortii collibus instructum offert ubique Conchas petrefactas, scilicet Belemnitas, Griffites, Cornua Ammonis, Conchas Anomias vulgò *Poulettes*, Nautilos, Bucardia, Archas Noë, Lepades, Petunculos, Chamas, Musculos, Buccinites, Ostrea, Turbinites, Tubulites & alia Fossilia.

Prope civitatem (f) Niortium, in loco dicto

(a) Niort.

(b) Luçon.

(c) S. Maixant.

(d) Le Haut Poitou.

(e) Niort.

(f) Niort.

Ardin, in lapidicinis marmoreis viginti octo millia passuum à (a) Pictavio, extat marmor fusco colore polituræ eximie idoneum.

Mineralia ferri fabricæque extant in locis *la Meilleraye* Curiæ *Peyrate*, *Verriere* Curiæ *Loumessay*, *Gaubreté* Parochiæ *Goué*, *Luchap* Curiæ ejusdem nominis; septem aliæ extra Provinciam à rectione Pictavii, pendent vicinæque ejusdem civitatis extant.

Alia mineralia Stibii videntur prope urbem *Poussange*, in loco dicto *la Ramée*, Parochiæ *du bon Pere*, in superiore (b) Pictaviensi Provinciâ, in locisque eidem civitati circumjectis Echini spatagi, Belemnitarumque congeries reperiuntur; in littoribusque *Loziere* apparent ampli Balani.

Partes lapidum flavorum, cristallifatorum, ferrugineorum, laminis eminentibus veluti stoma lucidis onustorum, in loco dicto *la Vergne de Palvau* reperiuntur.

Mineralia Stibii in loco dicto *Villars* Curiæ *de Sainte Cécile*, duodecim millia passuum ab oppido *Chatillon*, eadem in prædio dicto *Lau-bovinier* vicoque ejusdem nominis, quatuor millia passuum à civitate (c) Luciono occurrunt.

Prope Abbatiam *Larmenaud*, duo millia passuum ab oppidulo *Fontenay*, septemque à civitate (d) Pictavio, inveniuntur Nautili, Mu-

(b) Poitiers.

(c) Le Haut Poitou.

(d) Luçon.

(e) Poitiers.

rices, Vidua, Nerita dicta *Mammelon*, Porcellana l'Oeuf, Limax le Sabot, Buccinum nominatum *Fuséau*, Globosæ, scilicet *la Figue*, *la Noix de Mer*, Bucardia, Arca Noë, Pectines, Cornua Ammonis. Prope urbem (a) Sancti Maxentii reperiuntur eadem fossilia.

In Parochiis S. *Germain de Prinçay*, *les Roches*, *les Fournis*, inveniuntur Marcaffitæ, Cornua Ammonis, Ostrea rostrata, Gryphites, Chamæ, Conchæ Anomiæ dictæ *Poulettes*, radiatæ, Cespites ferruginosi; Belemnitæ, Pectines, Bucardia Arcaque Noë, in loco dicto *Leissonois* occurrunt.

Viculus dictus *la Selle*, quatuor millia passuum à civitate (b) Niortio, lapidicinis petrificationibus conspicuis abundat.

Mineralia Cristalli ad Castellum *de la Vergne*, duo millia passuum ab urbe *Palluau*, lapidesque flavi occurrunt.

Argenti Aurique mineralia in Parochiâ *du Vigean*, in loco dicto *Bourpeuil*, in superiore (c) Pictaviensi Provinciâ, decem & octo millia passuum à civitate (d) Pictavio, occurrunt.

In oppido dicto *Champ S. Pere*, non longè ab urbe (e) Luciono, invenit naturæ Curiosus Lapillos stellatos in congeriem accumulatos ex quibus columnæ formantur.

In littoribus *Chapus*, versus insulas (f) Ole-

(a) S. Maixant.

(b) Niort.

(c) Le Haut Poitou.

(d) Poitiers.

(e) Luçon.

(f) Oleron.

ronenses, reperiuntur dentes Hypopotami petrefacti, partesque mineralium coloribus pondereque distinctæ.

Salinæ istius Provinciæ nominantur *Talmon*, *Beauvoir*; & prope locum dictum *Chalans*, lapidicinæ dictæ *S. Etienne de Brillonet*, *Chantonay*, *Sainte Cécile*, *l'Homme*, *la Celle*, *Boisevert*, *Chatelier*, *Montaigu & le Luc*, lapides albidos, sonoros, molasque exhibent.

(a) A L N I S I U M.

PROPE (b) Rupellam ad maris littora inveniuntur lapides pisces vivos continentes à Latinis *Pholades*, ab incolis verò *Dails* nuncupati.

Prope vadum pistrinumque *Besson*, Priapolitis, seu Entrochi fragmentum, quod intus squammosum lucidumque apparet inventum est.

Non longè ab eodem loco Curiosus naturæ scrutator inveniet Conchas fossiles, præsertim Chamas, Archas Noë, Ostrea, Cocleas, Echinus, Musculos, Pectines, Tellinas, Globosas, Buccina, &c.

Multæ Salinæ apparent in istâ Provinciâ, præcipuè in locis dictis *Tendon*, *le petit Brouage*, *Nixail*, *Loziere*.

In vineis dictis *Clavette*, vici quatuor millia passuum ab urbe (c) Rupellâ positi, invenitur

(a) Le Pays d'Aulnis.

(b) La Rochelle.

(c) La Rochelle.

lapis admodum peculiaris, instar Tuberis petrefacti figuratus, foraminibusque ubique insignitus. Addenda sunt Buccina, Tellinæ, Nerites, Limaces, Spondyli.

In multis locis partes minimæ Cristalli Quartzo infixæ, Pyritisque fragmenta cuprum ferumque indicantia videntur.

Echini, vel potius Echinorum nuclei, alii integri, alii in partes divisi, Turbinesque vulgò dicti *Tirrebours*, in locis civitati (a) Rupellæ circumjectis facilè oculis denotantur.

In aliis vero locis ejusdem civitatis vicinis Echini-spatagi, alii plani, alii in sphaeram elati, referti vel margâ repleti oculis obversantur.

In littoribus maris dictis *Loziere*, prope (b) Rupellam, partes Cristalli exiguae Talcique Islandiæ in lapidum fissuris occurrunt. Pyrites ad littora maris congeriesque metallicæ figurâ diversæ etiam inveniuntur.

In vico *la Moulinette*, quingentos passus ab urbe (c) Rupellâ, Lepades, Limaces, Turbines, Cornua Ammonis, Musculi, Tellinæ radiatæ, Buccardia, Pectines rostrati, Tubulares, Concha Veneris Occidentalis, & Orientalis reperiuntur.

In alio vico dicto *Candé*, quatuor millia passuum ab eâdem civitate, Buccardia magnitudine formæque diversa videntur.

(a) La Rochelle.

(b) La Rochelle.

(c) La Rochelle.

In littoribus (a) Rupellensibus, prope Patres Minimos appellatos, Echini, & versùs molem Balani reperiuntur.

In oppido *Chatelaillon*, quatuor millia passuum à civitate (b) Rupellâ, Echini maris rubri occurrunt, aliaque fossilia.

(a) La Rochelle.

(b) La Rochelle.

(a) S A N T O N E N S I S

A G E R,

Et (b) *Engolismensis* Provincia.

SILICES loci *Ars*, æquiparabiles sunt eis, quos appellamus *Cailloux de Medoc*.

Mineralia & Fabricæ ferri locorum *Planche-minier*, *Rohecourt*, metallo abundant.

Piscari licet margaritiferas in flumine (c) *Charantono* prope oppidulum *S. Savinien*.

Inveniuntur ferri mineralia in locis dictis *Rochebeaucourt*, *Roussines*, *Combier*, *Rognac*, *Salliant*, & in *Curiâ de Cers*, decem & quatuor millibus ab urbe (d) *Engolismâ*.

In vico *S. Savinien*, supra (e) *Charantoni*

(a) La Saintonge.

(b) L'Angoumois.

(c) La Charente.

(d) Angoulême.

(e) La Charente.

ripam, infra civitatem (a) Santonium piscari lubet eximium Mitulum crassum, intusque margariferum.

Constant mineralia Stibii in loco dicto *Manes* prope *Montbron*, ex quibus argentum extrahitur.

Silex civitatis (b) Broagii lucidus polituræque idoneus pulchritudinem filicis *Médoc* adæquat.

Non longè ab urbe (c) Royano, in colle fluminis (d) Girunnæ, lapides duriores pulchrioresque cristallis dictis d'*Alençon* invenit Curiosus.

In itinere ad civitatem (e) Santonium lapis exiguus, planus, foliisque partitus, colore cinereo invenitur.

Salinæ in inferiore (f) Santonienfi agro, in loco dicto *Marenne*, occurrunt.

In vico dicto *Rancogne*, non longè à prædio (g) Rupe-fucaldo, decem millibus à civitate (h) Engolismâ, eximia Ferri mineralia abundanter oculis curiosis manifestantur.

(a) Saintes.

(b) Brouage.

(c) Royan.

(d) La Gironde.

(e) Saintes.

(f) La Basse Saintonge.

(g) La Rochefoucaut.

(h) Angoulême.

(a) AQUITANIA,

Quæ continet sex regiones scilicet (b) Vasconiam, (c) Cadurcium, (d) Petracoriensem Agrum, (e) Rutenensem Provinciam, (f) Bigorrensem Comitatum (g) Armeniacensem Provinciam.

IN Territorio *de Médoc*, octo millia passuum à civitate (h) Burdegalâ, filices pellucidi albidique cognomines inveniuntur, sed rarò flavi.

Lapis (i) Petracoriensis oritur ex multis mineralibus in (k) Aquitaniâ sparsis. Hic lapis durus, ponderosus, compactilis, nigroque colore instar carbonis, figulisque perutilis.

In Comitatu (l) Armeniacensi reperitur lapis *Ceratites* figuram polituramque cornu referens. Credunt hoc lapide aliquam animalis partem petrefactam repræsentari.

In territorio (m) Rutenensi, olim Argenti

- (a) La Guienne.
- (b) La Gascogne.
- (c) Le Quercy.
- (d) Le Périgord.
- (e) Le Rouergue.
- (f) Le Bigorre.
- (g) L'Armagnac.
- (h) Bourdeaux.
- (i) Périgueux.
- (k) La Guienne.
- (l) L'Armagnac.
- (m) Le Rouergue.

mineralia, etiamnum Cupri & Ferri videntur, præcipuè in locis *Lanet*, *Avejan*, *la Canette*, *Pierre Converse*, *Auriac*, *Cascatel*, *S. Felix de Sorgues*, *Villeneuve d'Agénois*, *le Mas de Cabardes*, in monte dicto *Noir*.

Mineralia Cupri rubri extant in locis *Najeac*, *Guespie*, *Corbieres* & *Longuepie*; aliaque Plumbi in loco *Cals* ou *Prade*, in monte dicto *Noir*.

Altera mineralia Ferri & Cærulei apparent in loco *Bazouls*, in delectu (a) Ruthenenfi, & longè à loco dicto *Bagnols*.

Mineralia Litantracis occurrunt in locis *Feumy* & *Cransac*, in delectu (b) Villafrancæ. Alumen ex ipsis mineralibus extrahitur.

In Diœcesi (c) Cadurcensi reperitur marmor rubrum venis albidis cæruleisque variegatum.

In (d) Aquitaniâ tres Cryptæ celebres petrificationibusque ornatae videntur. Prima trecentorum millium longitudine nominatur *Cabreres*, in delectu (e) Cadurcensi; secunda nuncupatur *Marcillac*, in delectu (f) Figiacensi; tertia autem *Thebiran* dicta, in territorio (g) Armeniacensi prioribus major apparet.

Marmor dictum *Balcavaire*, viridi, rubro & albido colore, prope civitatem (h) Bertrando-polim in Comitatu (i) Convenensi extrahitur.

(a) Rhodéz.

(b) Villefranche.

(c) Cahors.

(d) La Guienne.

(e) Cahors.

(f) Figeac.

(g) L'Armagnac.

(h) S. Bertrand.

(i) Le Cominge.

Versus civitatem (a) Baionam in Montibus Pyræneis marmor albidum extat ; aliud nominatum *Ver Campan*, rubrum, albidum, viride, maculis venisque mixtum, oritur non longè à civitate (b) Tarbâ in (c) Vasconiâ.

Marmor dictum *Saracolin*, cinereo, flavo rubroque colore, instar Achatidis lucidum, in valle dictâ d'*Aure*, ad radices Pyræneorum Montium invenitur.

Extractum in loco *Signan*, satis precedenti affimile, subfuscum cum maculis rubris apparet.

In Diœcesi (d) Augustæ Ausciorum occurrit Gypsi fodina in oppido *Laverdan*.

Marmor dictum d'*Antin* in territorio (e) Bigorrensi æstimatur, colore in imo flavido maculis rubris interrupto ; nominatur etiam *Veyrede*.

Sex millia passuum ab urbe (f) Regulâ, & duo millia à *Notre-Dame de Verdelet*, in loco dicto *Satte Croix du Mont*, ex adverso portarum Castelli, facellum magnum in monticulo Ostreis composito incisum est : testudo & columnæ, quæ eam sustentant, eâdem materiâ constructæ sunt.

In prædio *de Cugneac*, sex-decim millibus à civitatibus (g) Sarlato & (h) Perigordio, inve-

(a) Bayonne.

(b) Tarbes.

(c) La Gascogne.

(d) Auch.

(e) Le Bigorre.

(f) La Réole.

(g) Sarlat.

(h) Périgueux.

niuntur pulchri filices diversis coloribus distincti.

In alio prædio dicto *Castelnau*, duo millia passuum ab urbe (a) *Sarlato*, reperiuntur sub rupibus antra, quæ Cameras, Aulas, Museos congelationibus formâ figurâque conspicuos repræsentant.

Auri mineralia à Romanis olim effossa fuerunt in loco *Avantignan*, prope *Montrégeau*, ad (b) *Garumnam*, simul & in loco *Beda*, non longè à vico *Bagneres*.

Invenitur altera Crypta percelebris dicta *le Trou Granville*, in prædio *de Miremont*, Parochiæ *de Roufiniat*, duodecim millia passuum ab urbe (c) *Perigordio*. Testudines altissimæ sunt, & viginti quatuor pedibus latæ se tollunt arenæ favis desiccatis incrustatæ, in imo albidæ Cretæ. Distinguuntur præcipuè *le tas de la Vieille*, congelatio aquis continuo guttimque cadentibus efformata; *la Chambre doree*, cujus fornix constat arenâ desiccata, congelationibus favos auratos vel mala aurea referentibus fundoque albido conspicuis. *La Chambre de Bailarmini*, pariter incrustata, sed colore Ochreæ rubræ, offert Cryptam circularem spatiosamque, cum tumulo *de Gargantuan*, qui magna rupis est in medio testudinis. Fons octo vel decem aquæ jactibus ex alto tholo cum magno strepitu in fossam cadit. Demùm videtur in loco dicto *le Marché* Crypta inæqualis eodem modo

(a) Sarlat.

(b) La Garonne.

(c) Périgueux.

incrustata, in medioque columnâ rupium sustentata.

In locis civitati *Nontron* circumjectis, in terræ superficie marcaffitæ Plumbi inveniuntur; eximiaque Plumbi mineralia quatuor millia passuum ab eâdem civitate è terrâ extrahuntur.

In speluncis ripam (a) *Durantii* cingentibus extant Stanni, Plumbi & Æris marcaffitæ duorum pollicum crassitudine, lamellisque distinctæ, in vico dicto *Badefol*.

Prope (b) *Brantasmum*, octo millia passuum à (c) *Perigordio*, in vico dicto *S. Crépin*, occurrunt lapidicinæ marmoreæ jaspidis colore.

Pulchræ longæque inveniuntur Cryptæ in illâ Provinciâ cum lacubus spatiosis; in eis Cameræ, Aulæ, Altaria congelationibus efformata distinguuntur: extat una in loco dicto *Bugau*, alia nominata *de Cluseau*, in oppidulo *Miremont*, duodecim millia passuum ab urbe (d) *Perigordio* similiterque à civitate (e) *Bergeraco*.

Videtur alia impervia in superiore montis parte prope locum *Tayac*, quatuordecim millia passuum à (f) *Perigordio*: ingressus ejus stalactitibus adeò refertus est, ut difficillimè in eam te inferre valeas. Oritur ex eâ præceps aquæ lapsus, ad decem millia passuum fontem dictum *l'Auche*, efficiens.

(a) *La Durance.*

(b) *Brantome.*

(c) *Périgueux.*

(d) *Périgueux.*

(e) *Bergerac.*

(f) *Périgueux.*

Omnes (a) Petracorienſis Provinciæ rupes congelationibus ſtalactitibusque abundant, ſcilicet in loco *Montréal*. Inveniuntur etiam ibidem *Oſtrea*, *Buccina*, *Turbines*, *Limaces* aliaque *Foſſilia*.

Fontes dicti *Blame*, *Marsat*, *Tremolat*, *S. Aſtier*, ſingulariter incruſtationes efformant: in eis intermiſſio frequens quotidie obſervatur; vapor eorum paleam inflammant, lapideſque in oris ſpongioſi naſcuntur.

Ferri mineralia in Parochiâ Sylvâque *des Bo-ries*, aliaque *Stibii* ferro mixta inveniuntur: eadem mineralia occurrunt in locis dictis *aux Ans*, *Lourtal*, *S. Martial* prope *Montheuil*, *Luxas*; *la Chapelle S. Robert*, *Javerlhac*, *la Feuillade*, *Bachelou*, *Vergnas*, prope locum dictum *Montbron*.

Fornaces fabricæque ferrariæ inveniuntur in locis *Lourtal* Parochiæ *Manaurie* ad Rivulum poſitæ *aux Ans*; Parochiæ *S. Junier*, tribus millibus ab oppidulo (b) *Montiniaco* in territorio (c) *Sarlatenſi*, (d) ſuper amnem dictum *Viſeram*; *Canaux* Parochiæ *S. Front la Riviere*; *le Bugue*, ſuper (e) *Viſeram*; *Radeaux*, *Bourcueil*, *Combiers*, ſuper amnem dictum *Liſonne*; *Pontroucheau*, *la Valade*, propre loca dicta *Buſſiere* & *Baſſerolle*, *Puyregard*.

Reperiuntur marcaſſitæ criſtalliſationibus pelucidis mixtæ non longè à *Cryptâ* dictâ *Granville*, Curiæ *Rouſſignat*, ſic ut & in planitiis

(a) Le Périgord.

(b) Montignac.

(c) Sarlat.

(d) La Veſere.

(e) La Veſere.

sylvâque dictâ *de Ver*, quatuor millia passuum à civitate (a) Perigordio.

Crypta altitudine latitudineque conspicua cum laqueari simplice columnâ rupium sustentata, atque congelationibus stalactitibusque ornata apparet ad libellam ambulationum Castelli *Barriere*. Atera videtur in Curiâ *Tullieres*, decem millia passuum à civitate (b) Perigordio, longa centum & viginti pedes, cristallisationibusque instar favorum instructa.

Ad portas civitatis (c) Perigordii, in monticulo dicto *la Boissiere*, in Campo Cæsaris qui eum attingit, multa Ostrea petrificata, aliaque Fossilia faxis infixâ occurrunt.

Versus monticulum positum in extremitate vallis dictæ *la Combe des Dames*, in Curiâ *de Champ-Quinèl*, aliàs Campi Sabinorum, Coelæ terrestres petrificatæ inveniuntur.

In loco dicto *Drix*, tribus millibus à territorio *Bugue*, super amnem (d) *Veseram*, octo millia passuum ab urbe (e) *Sarlato*, oriuntur per intervalla ignes volatiles; quibus lignum in radice positum inflammatur.

In alio loco dicto *Montreal*, decem millium ab urbe (f) Perigordio spatio, in cellis vinariis Castelli, Cristallum nativum eximiumque reperitur.

Non longè à civitate (g) *Burdegala* inveni-

(a) Périgueux.

(b) Périgueux.

(c) Périgueux.

(d) La Vesere.

(e) Sarlat.

(f) Périgueux.

(g) Bourdeaux.

niuntur *Conchæ petrefactæ Bonnet Chinois* dictæ, quarum extremitas in hamum desinit.

Fabrica ferraria extat in loco dicto *Roche-beaucourt*, in Provinciâ (a) *Petracoriensi*.

In Diœcesi (b) *Augustæ Ausciorum* prope civitatem ejusdem nominis mineralia *Turchoïdis* reperiuntur.

Mineralia dicta *Gaverni*, in valle *de Baréges*, *Plumbum* præbent; item & mineralia *Courrette*, in eodem territorio.

Alia *Plumbi* mineralia in monte *Castillan*, in territorio (c) *Bigorrensi* prope *Peyrèsite*, in vicoque *Streix*, vallis *d'Auzun*, reperiuntur.

Ejusdem metalli mineralia extant in loco *Perchytte*, vallis *Lavedan*, in locoque *Tres-crouts* Parochiæ *de S. Pée*, in quâ extat officina.

Alia *Plumbi* mineralia occurrunt in locis *Nestalas & Gazost*, prope *Juncaratz*, super *Py-ræneorum* montem altissimum dictum *Pic du midi*; in territorioque (d) *Bigorrensi* mineralia *Cupri* inveniuntur.

In loco dicto *Trou des Maures* occurrunt *Plumbi* mineralia à Romanis olim elaborata.

Duo *Plumbi* mineralia sese exhibent in loco *Toujere*, in territorio (e) *Bigorrensi*; altera verò ejusdem metalli in monte *Ville Longue*, vallis *Baréges*.

(a) Le Périgord.

(b) Auch.

(c) Le Bigorre.

(d) Le Bigorre.

(e) Le Bigorre.

In valle d'*Aure* Comitatus (a) Convenensis, supra montem dictum *Transport*, divitia Cobalti mineralia inveniuntur, in eâdemque valle, in loco dicto *Arbisson*, Cupri mineralia Aresia mixta.

Alia Plumbi mineralia occurrunt in valle de *Loron*, non longè à loco dicto *Jenos*. Supra montem *Maupas*, prope vicum d'*Encause*, plures Turchoides venæque Plumbi apparent.

Argenti mineralia supra montem *Chicois*, decem millia passuum à Baronia *Aspech* videntur.

Lapidicina marmoris, Plumbique mineralia super montem *Asperges*, in valle d'*Arboust*, inveniuntur.

Auri Cæruleique mineralia in monticulo *Portet* Baroniæ *Aspech*, ejusdemque metalli mineralia in loco *S. Beat* apparent, cum marmoris cinereo fulvoque colore lapidicinâ.

Plumbi mineralia prope oppidulum *Lége*, alia in monte *Souquette*, altera verò in monte *Argut*, naturæ Curiositas sese offerunt.

In valle *Luchon* proximâ valli d'*Ayran*, in montibus vicinis, Plumbi mineralia argento instructa reperiuntur.

Mons *Goveiran* territorii (b) Convenensis multa Argenti Plumbique mineralia continet.

In loco dicto *Massat*, in alto territorio (c) Convenensi, occurrunt Ferri mineralia fabricæque ferrariæ.

(a) Le Cominge.

(b) Le Cominge.

(c) Le Haut Cominge.

Duo locupletissima Plumbi mineralia in loco *Goveilh*, territorii (a) *Convenensis*, inveniuntur.

In valle d'*Arbouft*, intra valles d'*Auzun*, *Luchon* & *Goveilh*, montes *l'Esquierre* & *du Lys* abundant Plumbi mineralibus.

In locis *S. Beat* & *Bise* videntur lapidicinæ marmoreæ.

Plura Cupri mineralia extant in locis *Campans* territorio (b) *Bigorrensi* etiam vicinis.

In territorio *Soule*, in *Vasconiâ*, Cupri mineralia in *Parochiâ de Haux*, non longè à loco *S. Angrace*, invenire est.

In imo Fontis civitatis *Langon*, duo millia passuum à civitate (c) *Cadillaco*, decemque millia passuum ab urbe (d) *Burdegalâ*, sæpiùs Hydrargyrum fluidum invenitur.

Stibii mineralia in locis *Pierre-Couvise*, *Auriac* & *Cascatel*, in valle dictâ *Champ des Mines*, reperiuntur.

In vico *Langoiran*, sex millia passuum à civitate (e) *Burdegalâ*, occurrunt tres *Cryptæ cristallificationibus* *congectionibusque* instructæ; prope hunc vicum ossa portentosa, tam humana quam animalium marinorum, nuper reperta fuerunt.

In *Parochiâ de S. Estephe*, in territorio *Medoc*, locus admodum amplus *Echinitibus* coopertus est.

(a) *Le Cominge.*

(b) *Le Bigorre.*

(c) *Cadillac.*

(d) *Bordeaux.*

(e) *Bordeaux.*

In prædio prope *S. Jean de Cole*, extat crypta innumeris Cristallis incrustata, cujus profunditas etiamnùm ignota est. Sæpiùs hæ cristallisationes ità crescunt, ut ingressum omninò obstruant. Colore flavido vel albido cristalli sunt, in locisque cristallo carentibus Bolus Armenicus videtur.

Decem millia passuum ab urbe (a) Burdegala, in lapidicinis dictis *Boury*, lapis cinerei albidique coloris ab incolis *Marbre bâtard* nuncupatus invenitur. Quamvis polituræ sit idoneus, à duritie tamen marmoris multum discrepat.

(a) Bourdeaux.

(a) BENEARNIA

SIMUL ET (b) NAVARRA.

INveniuntur in istâ Provinciâ Cupri, Plumbi, Ferrique mineralia in montibus Senescalli, Curia *de Monheins*.

Mineralia auri dicta d'*Isturie*, in Regno (c) Navarrico, apud Romanos olim celeberrima fuisse. Fossa in altitudinem mille & ducentorum passuum excavata extat, monique ad aquarum effluvium undique perforatus metallurgorum faciliter laborem promovet. Tres amplissimæ

(d) Le Béarn.

(b) La Navarre.

(c) La Navarre.

turres, quarum adhuc una videtur, cum munimento ad quinque aut sex millibus hominum castra ponenda, fossiores in operationibus fulciabant.

Fons puteusque aquæ falsæ civitatis *Sallies*, in Senescalli Curiâ *Sauveterre*, duabus istis Provinciis Sal eximium præbent.

(a) In inferiore Navarrâ nota sunt mineralia Cupri dicta *Baigorri*, quatuor millia passuum à (b) Fano Sancti Joannis Pede-Portuensis, cum fabricâ ferrariâ in valle constructâ.

Nova Cupri mineralia in monte d' *Astoescoria*, tria millia passuum à loco *Baigorri*, locupletissima sunt, constante Cupri ramo dicto *Filon* ad quatuor pollicum latitudinem.

In valle dictâ *Aure*, quæ jugum montis *Agella* cingit, plura Ferri mineralia reperiuntur, altera Plumbi cum lapidibus cæruleis.

Alia Plumbi mineralia apparent in monte *Avadet*.

Lapidicinæ eximii marmoris coloribus distincti, Cristalli, Topasii, Saphiri, aliæque Gemmæ in monte *Auvesia* occurrunt.

Mineralia Cupri præcipua Provinciæ (c) *Bearn* nominantur *Bellons*, *Iriré*, *Bourrins*, & *les Machicots*, prope oppidum *Bodens*, in valle dictâ *Aspe*.

Alia mineralia dicta *Col de la Trape* & *Houart*, prope oppidum *de Laruns*, in valle d' *Osseau*, eximium Cuprum parumque Argenti ministrant.

(a) La Basse Navarre.

(b) S. Jean-Pied-de-Pore.

(c) Le Béarn.

Plumbi mineralia occurrunt in monte *Habat* etiam dicto *Soris*, Parochiæ *Soute & Aas*, decem millia passuum ab oppido *Laruns*.

Cupri mineralia dicta *Bielle* in valle d'*Osseau*, decem millia passuum à *Laruns* extant, in eademque valle, in monte *de la Grave*, alia Cupri mineralia videntur.

Inveniuntur Bituminis mineralia quatuor millia passuum à Parochiis *Caupenes & Bastenes*, in delectu *de Goujeac*; ex his mineralibus Pix, Asphaltumque extrahuntur.

In locis dictis *Affon & Soubiron*, in (a) *Bearnia*, duæ fabricæ ferrariæ extant; altera verò in loco dicto *S. Paul*, in delectu *de Lannes*.

In rivulis istius Provinciæ nominatis *Gaves* paleolæ aureolæ, præsertim in fluminibus *Salat* & (b) *Garumnâ*, trans confluens flumen (c) *Ariegam*, atque in rivulis *Benagues*, *Feriet*, prope (d) *Pamiam*, reperiuntur.

Septem Cupri mineralia in monte *Irriré*, prope vallem d'*Aspe* occurrunt; alia ejusdem metalli in monte *Machicot* videntur.

Curiosus naturæ scrutator in montibus *Belonca & Ludens* Plumbi mineralia reperit.

Plures Cupri venæ dictæ *Filons* in monte *Malpestre* apparent.

In monte *Bourreins* Cupri mineralia, & ad radicem alia Ferri Cuprique extant.

Montes dicti *S. Jean d'Escot*, *Ibosque & Gra-*

(a) Le Béarn.

(b) La Garonne.

(c) L'Arriège.

(d) Pamiers.

vette, mineralia Cupri possident.

Mineralia Plumbi & Argenti in montibus *Portuson* reperiuntur.

Alia mineralia Plumbi & Argenti Cæruleique nativi in monte *Baricava* occurrunt.

Locupletissima Plumbi mineralia in monte *Varan*, aliaque ejusdem metalli in monte *la Caumade* apparent.

In monte *Bouris* multa Cupri, Plumbi, Argenti, Cæruleique mineralia inveniuntur.

Duo Cupri mineralia unumque Cristallorum videntur prope civitatem (a) *Bertrandopolim* territorii (b) *Convenensis* caput.

Plura Plumbi mineralia in monte *Pladeres* invenire est.

Eximia ferri mineralia in monte *la Platere*, prope *Puygordon*, occurrunt.

Plumbi diversæ venæ cobaltique in monte *d'Albats*, & aliæ venæ Cupri in monte *Peyrenère*, extant.

(a) S. Bertrand.

(b) Le Cominge.

(a) OCCITANIA,

In quâ continentur (b) Vivariensis tractus (c) Gabalensisque, (d) Velaunia, (e) Montes Gebennæ, (f) Fusciensisque Comitatus, &c.

IN viculo *Bouttonet*, non longè à (g) Montepessulano, occurrunt in multis lapidicinis rupibusque Glossopetræ, Turbines, Chamæ, Pectines, Tellinæ, Globosæ pleræque saxo infixæ, ossa animalium petrefacta, Echini Spatagi majori formâ, Osteocola, aliaque Fossilia Concharum marinarum.

Non longè à vico *Balarûe*, octo millia passuum à (h) Montepessulano, in Cryptâ balneis proximâ pulchri videntur Stalactites instar Brassicæ floridæ.

Quatuor millia passuum ab eâdem civitate prope vicum *de Baillargues*, in ripâ fluminis *de Lez*, inveniuntur Icthyopetræ, id est piscium figuræ lapidibus impressæ.

- (a) Le Languedoc.
- (b) Le Vivarais.
- (c) Le Gévaudan.
- (d) Le Velay.
- (e) Les Cévennes.
- (f) Le Comté de Foix.
- (g) Montpellier.
- (h) Montpellier.

Duo millia passuum à (a) Montepessulano , prope *Castelnou*, varia Fossilia ossaque occurrunt.

In Diœcesi (b) Mirapicensi videas mineralia Gagatis in locis *la Bastide & Peyrat*.

Inveniuntur alia mineralia Litantracis in Curiis *Tremon & S. Benoist*, in Diœcesi (c) Albigeni.

In alia (d) Pontiopoliteni octo millia passuum ab urbe ejusdem nominis in civitate (e) Caunâ Diœcesis (f) Narbonensis novem lapidicinæ marmoreæ in montibus reperiuntur ; scilicet marmor albidum , nigrum , jaspideum dictum *Portor* , cæruleum coloris saturi , flavum , cinereum & jaspideum, aliud appellatum *Cerve-las* , Alabastrum tigrinum, roseum albidum cujus lapidicina Regiis ædificiis asservatur. Videntur etiam pulchri Stalactites ab aquis in pyramides efformati.

Aliæ lapidicinæ marmoreæ colore Achatis occurrunt in loco *Roquebrune* , Diœcesis (g) Bitterensis.

Mineralia Stanni in Parochiâ *Vevron* , alia Plumbi in territorio (h) Gabalensi in Parochiâ *Vebon*, alia Gagatis in Curiâ *Pompidon* , alia verò sulphuris in loco *S. Germain de Calberte* , occurrunt.

(a) Montpellier.

(b) Mirepoix.

(c) Alby.

(d) S. Pons.

(e) Caune.

(f) Narbonne.

(g) Béziers.

(h) Le Gévaudan.

In fluminibus *Fraissinet* & *Plantat*, piscari libet exiguas Margaritas.

In Comitatu (a) Fuxiensi Argenti Ferrique mineralia videntur : in eodem territorio, in Cryptis montium, Petrificationes insolitas figuras habent; inveniunturque Bucardia & alia Fossilia.

Non longe à Ponte *du Gard*, Paleolas auri obryzi in amne *Gardon* piscari licet. Eædem paleolæ reperiuntur in amne (b) Ariagâ in locis urbi (c) Pamixæ circumjectis. E montibus (d) Gebenniensibus fluit amnis *Ceze*, in quo eædem paleolæ occurrunt.

Non longè à gurgite *Lambressac*, in ripâ stagni rupes lapidibus numismalibus plenæ videntur, ex adverso Curixæ balneorum *de Balarue*.

In medio stagni *Thau*, ex adverso balneorum *de Balarue*, rupes ex omni parte circumfulta est, dicta *Rocairals*: ex ejus radicibus oriuntur Musculi, Lepades, Balani, Echini viventes fortiterque saxo adhærentes. Extrahuntur ferri circulo manubrio longo instructo, oleumque super aquam injicitur.

Marmor vulgare in istâ Provinciâ rubrum in imo albidis maculis distinctum videre est.

Prope (e) Narbonam lapidicina marmorea colore roseo maculato invenitur.

(a) Le Comté de Foix.

(b) L'Ariege.

(c) Pamiers.

(d) Les Cevennes.

(e) Narbonne.

Argenti mineralia in loco *Bahours*, duo milia passuum à civitate (a) Mimato, in territorio (b) Gabalensi reperiuntur; ex his quatuor libræ Argenti centum pondo extrahuntur.

Fons mineralis *Gabian* vici istius Provinciæ, prope civitatem (c) Biterrim, offert filices peculiares, & è rupe defluit materia nigra dicta *Pétréol*, ex quâ oleum *Pétréol* fabricatur.

In monte illi scaturigini proximo inveniuntur exigui lapides rubri, lucidi, figurâ cylindraceâ, ex utrâque parte in Adamantis apicem desinentes.

Non longè à Castello *la Mossen*, ultraque Rivulum ejusdem nominis, strata rupium cocleis marinis compositarum reperiuntur; & prope vicum *S. Jean de Vedas*, rupes Madreporibus, Coralloïdibus, Reteporibus, Cancrisque petrefactis instructa apparet.

In valle prope (d) Castrum, filices naturam mulieris sub nomine *Histeræ-pertæ*, alii Priapoli naturam hominis exhibent.

Mineralia Auri, Argenti, Plumbi Ferrique, etiam Turchoïdum, non longè ab oppido *Simore* Diœcesis (e) Augustæ Ausciorum inveniuntur.

Alia mineralia Turchoïdum in locis dictis *Gimont* & *Crostes* videntur.

(a) Mande.

(b) Gévaudan.

(c) Béziers.

(d) Castres.

(e) Auch.

In Diœcesi (a) *Alesianâ*, in vicinlo *Carnoulet* Curia *S. Sébastien*, extant Plumbi mineralia. Decem & septem subsequentes Articuli in eâdem Diœcesi (b) *Alesianâ* occurrunt.

Alia mineralia plumbi reperies non longè ab urbe *Durfort*, sex millia passuum à civitate (c) *Andusâ*.

Ferri mineralia locupletissima apparent in locis civitati (d) *Alesiæ* circumjectis, in territoriis *Trépaloux*, *las Ménos*, *le Vallat de Fontane*, &c.

Cupri mineralia reperiuntur non longè à villâ *du Bouquet*, Curia *la Salle S. Pierre*.

Alia mineralia Chalcanthi in villâ dictâ *Mas de Cabanis* in Curia *du Pin*, in valle *de Ruffau*, prope civitatem (e) *Alesiam* inveniuntur.

Litantracis mineralia calcariis fornacibus apta, Schistos, Aresiasque nigras Plantas extraneas Botanicisque incognitas repræsentantes, in territoriis dictis *Bronzen*, *le Mas de Bouac*, *Traquete*, reperies.

In profunditate harum lapidicinarum Litantracis, arboris caudex petrefactus repertus est, Quercûsque æstimatus.

Vulgò extant in amne dicto *Gardon d'Alais*, in loco ubi in alium *Gardon d'Anduze* influit, aureolæ paleolæ.

(a) Alais.

(b) Alais.

(c) Anduze.

(d) Alais.

(e) Alais.

In valle dicto *Ruffau* non longè à civitatè
(a) *Alesiâ*, eximii *Dendrites* occurrunt.

In *Castaneto* prope *Castellum Cavoias*, in
Parochiâ de la Salle S. Pierre, venæ pulchri
Cristalli in rupium fissuris exhibentur.

In *Parochiâ du Pin*, in *Querceto de Sauvages*, plurimi *Ostracites* & *Belemnites*, quorum superficies circulis concentricis insignita est, lapidesque stellares in filices conversi occurrunt.

In cacumine montis *Montredon*, mille passibus à civitate (b) *Alesiâ* remoto, Curiosus naturæ scrutator inveniet *Ostrea*, *Nautilus*, *Echino-Spatagos* magnitudine conspicuos.

In valle trans rivulum *Castelli d'Arene*, *Belemnites* *Cornuaque Ammonis* numerosa videntur; hæc ultimæ duos pedes diametri demonstrant.

In agro, non longè à *Castello S. Martin de la Farre* *Parochiæ Sandras*, pulchri *Cristalli* lucidi, sejuncti, in acumina undique infecati reperiuntur.

Incrustationes, *Congellationes*, *Petrificationesque* lignorum apparent in fontibus lapidescentibus, in vallibus dictis *Ruffau* & *Chaudaboï* positis.

In villâ *Trépaloux*, *Parochiæ du Pin*, lapides numismales nigri coloris *Nummi Diaboli* dicti videntur.

(a) Alais.

(b) Alais.

Hoc peculiare est Fonti S. *Felix de Palliere*, prope civitatem (a) Andusam, quod avis, seu mus in eo jactus, ab infectis in aquâ morantibus die revolutis in sceletum resolvitur.

Duo millia passuum à civitate (b) Alesiâ, rupes jaspidis rubri marmoreique eminet in monte dicto *la Serre de la Cabanne*, Curia *du Pin*.

Non longè à Ponticulo silvulæ dictæ *Bous-quarasse*, duo millia passuum à Castello de *Font-couverte*, Diœcesis (c) Usetianæ, occurrit species Nautili ignoti, cuculli cartacei formâ aliquantulum incurvi, veluti per contignationes canaliculati, concamerationibus conferti, peculiarisque speciei. Decem Articuli sequentes in eâdem Diœcesi inveniri censentur.

Non longè à Castello *Servas* Parochiæ *Mons*, rupes Asphalto prægnantes videntur. Ex iis egreditur fons Bitumine tectus ab incolis *la Fon de la Pégo* dictus.

In eodem territorio videat Physicus strata pedis crassitudine Bituminis Judaici, speciei *Litantraci* multum assimilis.

Ferri mineralia atque Chalcanti apparent duo millia passuum à civitate (d) Alesiâ, non longè ab Abbatiâ *Lasfons*, cum numerolis Cornubus Ammonis, Pectunculis, aliisque Concharum marinarum fossilibus.

(a) Anduse.

(b) Alais.

(c) Uzès.

(d) Alais.

Quatuor millia passuum à (a) Fano Sancti Ambrosii non longè à viculo *Bourdezac*, Stibii mineralia, aliaque in monte l'Aigoual occurrunt.

Alia Plumbi mineralia in proclivio *Bayar*, prope oppidulum *Villefort* videntur.

Prope vicum *Cornillou*, occurrit lapidicina eximii Gypsi, illi quod *Escagliole* in territorio Reipublicæ (b) Luccensis vocatur, non ab-fimilis.

Non longè à viculo *Maza* Parochiæ S. *Alban*, rupes Cristalli Islandiæ curioso naturæ scrutatori observatur.

Belemnitæ cristallifatae, & sublucidae in amne d'*Eure* in urbem (c) *Usetiam* Influyente reperiuntur.

Series rupium Tellinis petrefactis onustarum non longe à Curiâ *Mons* videntur.

Non longè à vico *Chambourigaud* in fontis margine Chalcitis naturalis invenitur.

Mineralia ferri in locis *Quillait*, *Belestadt*, *Sainte Colombe* & *Coursouls*, Dioecesis (d) *Mirapicensis*, *Graissizac*, Dioecesis (e) *Bitterrensis*, *des Portes*, Comitatus (f) *Alesiæ*, inveniuntur.

Plumbi mineralia in locis *Ceilhes*, *Avènes*, *Die*, *Lunas*, *Bouffagnes*, Dioecesis (g) *Bitter-*

(a) S. Ambroise.

(b) Lucques.

(c) Uzès.

(d) Mirepoix.

(e) Béziers.

(f) Alais.

(g) Béziers.

rensis, in vico *Conflens*, prope locum *la Vaouste* Comitatus (a) Alesiani, in monte *Minervois*, Diœcesis (b) Narbonnensis, videntur.

Alia Cupri mineralia in locis *Ceilhes*, *Avenes*, *Die*, *Lunas* & *Bouffagnes*, prope civitates *des Vents*, *S. Félix*, Diœcesis (c) Vabrensis, in territorio *Medo*, Jurisdictionis *Seix*, in Aquitaniâ occurrunt.

Litantracis mineralia apparent in locis *Vigean*, Comitatus (d) Alesiani, *des Portes*, *S. Bolis*, in Electu *Milhau*, territorii (e) Montis-Albani, *Cransac*, in Electu (f) Villæ francæ, *Vigean*, Comitatus (g) Alesiani.

Mineralia Gagatis in locis *Lavilaret*, *Levant*, Diœcesis (h) Mirapicensis, *Aussone*, in Occitaniâ superiore, *Peyrat*, occurrunt.

Alia mineralia Aluminis in loco *Cransac*, Cærulei prope *Vigean*, Comitatus (i) Alesiani, alia Sulphuris in loco *S. Germain de Calbette*, alia stibii in loco *Malbore*, Comitatus (k) Alesiani reperiuntur.

In Diœcesi (l) Narbonnensi extant Salinæ dictæ *Peyriac*, *Sigean* & *Pécais*.

Argenti mineralia apparent in monte *Es-*

- (a) Alais.
- (b) Narbonne.
- (c) Vabres.
- (d) Alais.
- (e) Montauban.
- (f) Villefranche.
- (g) Alais.
- (h) Mirepoix.
- (i) Alais.
- (k) Alais.
- (l) Narbonne.

quieres, prope vicum d'O, in territorio (a) Velaunienfi.

In omnibus *Moline*, *Céze*, in territoriis *des Cévennes*, *Gardon*, *le Lot*, inveniuntur *Paleolæ aureolæ*.

Mineralia Plumbi reperiuntur in locis *Saint Loup*, territorii *Bayard*, *Ranchine*, ejusdem territorii, prope *Tournon*, *Bayard*, tria millia passuum à *Villefort*, in Parochiâ *Bahours*, duo millia passuum (b) à civitate *Mimato*, *Espagnac*, *Montmirat*, sex millia passuum (c) ab urbe *Floraco* *l'Escombet*, octo millia passuum (d) ab urbe *Mimato*, prope locum *Bigozze*.

Cupri mineralia in radicibus montium non longè à territorio (e) montium *Gebennienfium*, in urbe (f) *Lutevâ*, in Prædiola *Roquette*, ejusdem territorii, decem millia passuum à civitate (g) *Floraco*, inveniuntur.

Turchesiæ apparent in loco *Samatan*, in territoriis (h) *Velauniæ* & (i) *Gabalensi*.

In territorio *Blavigny* lapides colorati gemmis non absimiles inveniuntur.

Saphiri cærulei albidique in territorio (k) *Gabalensi* sæpiùs occurrunt.

(a) Le Vélay.

(b) Mandé.

(c) Florac.

(d) Mandé.

(e) Les Cévennes.

(f) Lodeve.

(g) Florac.

(h) Le Vélay.

(i) Le Gévaudan.

(k) Le Gévaudan.

Rivulus dictus *Lou-Riou Pegoulion*, in loco *Espailly*, territorii *S. Germain*, non longè à (a) *Velaunorum Podio*, offert *Carbunculos*, *Granatos*, *Hyacinthos*, *Opalos*, *Amethystos*, *Saphiros* iis *Bohemix Silesix*que non inferiores.

Quatuor *Ferri mineralia* in loco *Dissau* videntur.

Cristalli nativi mineralia apparent prope civitatem (b) *Lutevam*, non longè à montibus (c) *Gebennensibus*.

In vico *S. Guithen le désert*, *crypta congelationibus* conspicua, *cryptæ Antiparos* in *Regionibus Orientalibus* non absimilis, sed exiguior, conspicitur. Sex-decim millia passuum ab isto vico alius occurrit dictus *Nefiez*, in quo videntur *cristallisationes* satis lucidæ super rupes quæ in isto territorio apparent.

In prædio *Durban*, octo millia passuum ab urbibus (d) *Perpiniano* & (e) *Narbonâ*, montes *Corbieres* constant terris pinguibus colore cinereo rubroque, etiam rupibus mollibus igne in gypsum redactis. Ubi primùm imber has rupes molles diluit, *cristalli sex faciebus instructi* diversique coloris eruuntur, in superficieque terræ glareæ instar videntur: reperitur etiam in his montibus fons aquæ salis.

In monte promontorii *Cette* extat rupes

(a) *Le Puy en Velay.*

(b) *Lodeve.*

(c) *Les Cevennes.*

(d) *Perpignan.*

(e) *Narbonne.*

subrubra animalculorum ossibus petrefactis repleta.

In lapidicinis rupibusque civitati (a) *Salerviæ* vicinis, quatuordecim millia passuum ab urbe (b) *Nemauso*, fossilia *Glossopetræ*que magnæ inveniuntur.

Non longè à civitate (c) *Mervechâ*, in montibus (d) *Gebennensis* extat *Crypta* conglaciationibus peculiaribus conspicua.

Prope Castellum *Gréze*, quatuor millia passuum à civitate (e) *Mimato*, e tant innumera & exigua *Cornua Ammonis*, plæraque *Pyritosa*, varietate generum insignita.

Magna ejusdem generis usque ad duorum pedum altitudinem occurrunt in itinere *Balneorum de Bagnols*, ad urbem (f) *Mimatum*, in alioque ab eâdem civitate ad mineralia *Bahours*.

*Pectines Belemnitæ*que in territorio secundum iter à loco *Villefort* ad civitatem (g) *Mimatum* intra oppidula *Crouzet & Cubiere*, in Parochiâ *Blumat*, inveniuntur.

In Parochiâ *Mus* prope Abbatiam *de S. Gilles*, rupes mollis extat, ex quâ extrahuntur lapides dicti *Bar de Mus*, *Lytophitis*, *Escaris*, *Muscis marinis* *Echini* fragmentis mixtis, circumliti.

(a) *Sauve.*

(b) *Nîmes.*

(c) *Merveich.*

(d) *Les Cevennes.*

(e) *Mande.*

(f) *Mande.*

(g) *Mande.*

Argenti mineralia in Comitatu (a) Fuxienfi reperiuntur in locis *S. Pau*, *Alsen*, *Cabanès*, *Cardazet*, *Cossou*, *Désastie*, *Montroustand*, *Lourdat*, in monte *Montarisse*, in locis *Méras* & *Montégale* prope *la Batisde de Séron*.

Cupri mineralia apparent in vico dicto *Pesche* prope *Château Verdun*, & in monte dicto *Rivière-nort*.

Alia Ferri mineralia in locis *Gudannes*, *Cabanès*, *Séguer* vel *Signier*, in vicoque *Pesche* reperiuntur.

Plumbi mineralia occurrunt in locis *Aspic*, *Montroustand*, *Pesche*, *Asque*, confinibus *Nebouzan*, in monte *Gérus*.

In valle dictâ *Erce* apparent mineralia *Stanni*, *Turchesiæque* in loco dicto *Laymont*, *Cristallique* in loco *Cabanès*.

Tres fabricæ ferrariæ in eodem Comitatu reperiuntur in locis *Uston*, *Erce* & *Oust*.

(a) Le Comté de Foix.

(a) PROVINCIA

In quâ continentur (b) Vindacinus & (c) Forcalqueriensis Comitatus, (d) Arausicanusque Principatus.

IN Portu & Vado (e) Toloniensi, in lapidibus scissis inveniuntur pisces foraminibus cancellati, dactyli vulgò *Dattes* nominati ob figuram quam retinet piscis. Multi in eodem saxo habitant, quamvis sit marmore durius.

Non longè ab eâdem civitate videntur lapides cærulei subvirides conficiendo l'*Azur commun* multum idonei.

In insulâ ex adverso (f) Tolonii inveniet curiosus lapides racemis similes.

In omni Provinciâ visuntur filices cristalloïdes.

Mineralia Ferri occurrunt in locis *Barles & Trans.*

Auri mineralia existere dicuntur ab incolis in locis oppido (g) Hierso circumjectis, vique *de la Garde Frenet.*

In montibus *de la Sainte Baume* demonst-

(a) La Provence.

(b) Le Comtat Venaissin.

(c) Le Comté de Forcalquier.

(d) La Principauté d'Orange.

(e) Toulon.

(f) Toulon.

(g) Hieres.

trantur mineralia Gagatæ, marmorque variegatum ejusdem nominis.

Eximium marmor in imo cinereum, maculisque nigris cum venis flavidis & lucidis variegatum, invenitur in civitate (a) Sancti Maximi, idemque nomen retinet.

Territorium quatuordecim millia in circuitu complectens appellatum *Crau d'Arles* ex omni parte filicibus globosis abundat.

In vico dicto *Vaugine*, mons Conchis marinis magnisque Ostreis instructus est.

Squamæ Ostreorum numerosæ in locis civitati (b) Grassæ circumjectis reperiuntur.

Fontes, ex quibus sal conficitur, extant in loco *Tartonne*, non longè à civitate (c) Dignâ, & quatuor millia passuum à civitate (d) Sanicio, in territorio *Moriez*.

Chalcanti, Gagatisque mineralia inveniuntur in territoriis *Peynier*, *Mazaugues*, *Forcalquier*, *la Roque*, & in locis viculo dicto *la Sainte Beaume* circumjectis.

Plumbi mineralia in territoriis *Ramatuelle*, *la Roque*, *Beaujeu*, *Colombieres*, *Nole*, prope Cartusiam, in monte *Montdrieu*, *le Luc*, Diœsis (e) Foro-Julienfis, occurrunt.

Cupri mineralia in locis *Verdaches*, prope

(a) S. Maximin.

(b) Grasse.

(c) Digne.

(d) Sénez.

(e) Fréjus.

civitates *Digne, la Roque, Sisteron*, inveniuntur.

Auri & Argenti metalla in locis *Barjoux, le Luc*, Diœcesis (a) *Foro-Julienſis*, & in locis civitati (b) *Tolonio* circumjectis reperiuntur.

Aluminis mineralia in territorio *la Nole* occurrunt; alia Auripigmenti ſulphuriſque rubri mineralia in eodem loco.

(a) *Fréjus.*

(b) *Toulon.*

(a) DELPHINATUS

Simul & (b) Brigantinus Ager.

IN montibus civitatis (c) *Claromontis* inveniuntur lapides formâ longâ, *Amygdalos* ſaccharo circumdatos imitantes.

Mineralia Auri reperiuntur in locis *Villar-Edmont & Doisan.*

In locis civitatibus *Dorel & Die* circumjectis occurrunt ſilices in imo criſtalliſati; mineraliaque Auri olim exiſtebant in urbe *Dorel* ex quibus nomen accepit.

Silices oppidi (d) *Royani*, in radice mon-

(a) *Le Dauphiné.*

(b) *Le Briançonnois.*

(c) *Clermont.*

(d) *Royan.*

tium sex millia passuum ab urbe (a) Sancti Marcellini distantium, pellucidi, instarque filicum Medoc infecari possunt.

Creta vulgò *Craie de Briançon* invenitur sex millia passuum ab eâ civitate, inter loca *Cézanne & Sestriches*, maculis pannorum eluendis omninò apta.

Lapis ex loco *Sassenage*, prope civitatem (b) Gratianopolim, minimus est, colore cinereo vel albido, levigatus, durus, oculisque fanandis idoneus.

Pulchræ apparent marcaffitæ in montibus civitatum (c) Ebroduni & (d) Diæ.

Mons aureus, sic dictus quòd à Romanis olim Aurum ex eo extractum est, quoddam Adamantis genus procreat.

E monte *Bresier*, Alpium vicino, sæpiùs ignes volatiles erumpunt.

Celebris Crypta *Notre-Dame de la Balme* dicta ad trecentorum pedum altitudinem trecentorumque sexaginta & pedum latitudinem paulatim se contrahit, in extremo rivulus fuit congelationibus undique circumdatus.

Non longe à civitate (e) Gratianopoli mineralia Cupri, Plumbi, Ferrique existunt.

Lapidicinæ marmoreæ videntur in loco *Montbrison*.

(a) S. Marcellin.

(b) Grenoble.

(c) Ambrun.

(d) Die.

(e) Grenoble.

Auri Argentique mineralia ad recessum supra locum *de Thin* invenire est, ex adverso civitatis (a) *Turnonii*.

In fonte *Givroy*, non longè à civitate (b) *Viennâ*, videntur silices globosi, in imo flavi, purpureis maculis distincti.

Mineralia dicta *Roche-Morte* inveniuntur in *Delphinatu*.

In monte *Alvar* occurrunt Cupri mineralia dicta *sept Caux*.

In eodem monte alia Cupri mineralia dicta *la Cüe de France*, eodemque in loco lapides dicti *du grand Glaizin* inveniuntur; & si incolis fides est, non longè Auri & Cærulei mineralia existunt.

Alia mineralia Cupri dicta *la Violette* in eo loco reperiuntur, alia vero Cupri non longè à loco dicto *S. Pierre d'Alvar*.

Ad portam civitatis (c) *Viennæ* Plumbi mineralia in multis locis apparent.

In loco dicto *la Ferriere*, supra *Cremotin*, prope viculum *Alvar*, pulchræ Cupri marcasitæ ostenduntur.

Videntur mineralia *Orichalchi* in rupe *Volgaude Mare*.

Cupri mineralia occurrunt in monte *de la Coche* vallis *Grest-Vaudan*, *la Grave*, in monte *Hyerès*, decem millia passuum ab oppido *Oison*, in loco *la Gardette*, territorii *Villar-Edmont*, ex quibus Aurum & Argentum extrahitur,

(a) *Tournon*.

(b) *Vienne en Dauphiné*.

(c) *Vienne en Dauphiné*.

super lacus *Belledosne & Brande*; in loco *Acles*, supra *Plampinet*, in (a) Brigantino agro; *Char-donnet*, super Balnea *Monestier de Briançon*; *Huez* in superiore (b) Delphinatu; *Oule* vel *Oula*, in monte *Grand Galbert*; infra locum *Taillefer*, supra *Col d'Ormont*, alia super *Vaujani*, in loco *Lap Martin* territorii *Argentiere*; *Giroffe*, in superiore (c) Delphinatu.

Plumbi mineralia apparent in vico *la Pierre*, prope *la Baune des Arnaux*, in (d) Vapiensi tractu; in oppido *Oisan* ea mineralia dicta *Ournon*, in monte urbi vicino; alia dicta d'*Almont*, in loco *Pontet* ejusdem territorii, In monte *Neyt-Warnier* super lacus *Belledosne & Brande*; alia dicta *Rivoiran*, decem millia passuum à loco *la Paute*; alia *la Salcette*, super vicum *Presles*; alia *Coldormont*, supra *Vaujani* in loco *Sapé* prope *la Motte* in superiore (e) Delphinatu; in locis *la Charité*, *Ramai*, *Giroffe* in eodem territorio, & in vico *Largentiere* supra fluminis (f) *Durantii* ripam, octo millia passuum à civitate (g) *Brigantio* inveniuntur.

Ferri mineralia in loco *Alvar*, in monte *Vanche*, duodecim millia passuum ab urbe (h) *Gratianopoli* videat Curiosus.

- (a) Le Briançonnois.
- (b) Le Haut Dauphiné.
- (c) Le Haut Dauphiné.
- (d) Gapençois.
- (e) Le Haut Dauphiné.
- (f) La Durance.
- (g) Briançon.
- (h) Grenoble.

Litantracis mineralia in Parochiâ *Ternai*, in delectu (a) Viennensi, intra loca *Cézanne* & *Sestriches*, sex millia passuum à civitate (b) Brigantio, alia Calcanthi mineralia locupletia in loco *Tain*, duo millia passuum à flumine (c) Rhodano occurrunt.

Ex urbe (d) Valentiâ, quatuor millia passuum à civitate (e) Turnonio, usque ad (f) Lugdunum, flumen (g) Rhodanus Paleolas Auri & Argenti copiosè præbet.

(a) Vienne en Dauphiné.

(b) Briançon.

(c) Le Rhône.

(d) Valence.

(e) Tournon.

(f) Lyon.

(g) Le Rhône.

(a) LUGDUNENSIS PROVINCIA,

Cum Agris (b) *Forensi* & (c) *Baujoviensi*.

Flumen (d) Rhodanus in civitate (e) Lugduno sola Buccina præbet, rarò pisces; (f) Saucona è contrario absque ullâ conchâ piscosissima est.

(a) Le Lyonnois.

(b) Le Foréz.

(c) Le Beaujolois.

(d) Le Rhône.

(e) Lyon.

(f) La Saone.

Octo millia passuum à (a) Lugduno, in urbe *Casselay*, ex adverso civitatis (b) *Trevol-tii*, occurrunt Cupri mineralia, ubi testudo ad ducentorum passuum altitudinem cum scaturigine in imo apparet.

Altera Cupri mineralia in locis dictis *Cheiffi* & *S. Bel* extrahuntur ex puteo fontem imitante, magnamque *Calcanthi* & materiæ *Tal-chi* copiam referunt.

Ad civitatem (c) *Viennam*, decem millia passuum à (d) *Lugduno*, ad fabricandos gladios hæc mineralia ferri adducuntur.

Incolæ mineralia Argenti existere in multis (e) *Lugdunensis* Provinciæ locis affirmant.

Mineralia *Litantracis* undique apparent, præcipuè in territorio (f) *Forensi* prope civitatem (g) *Sancti Chanemondi*, quatuordecim millia passuum à (h) *Lugduno*, & in oppido *S. Estienne*, viginti millia passuum ab eâdem civitate; mineralia Ferri multæque fabricæ ferrariæ ibi visuntur: reperiuntur ad centum passuum profunditatem *Aresia*, in quibus eleganter depinguuntur prominentes, *Plantæ*, id est *Americæ Filices*, *Adianti*, *Alga marina*, &c.

(a) *Lyon.*

(b) *Trévoux.*

(c) *Vienne en Dauphiné.*

(d) *Lyon.*

(e) *Le Lyonnois.*

(f) *Le Forez.*

(g) *S. Chamond.*

(h) *Lyon.*

Inter civitates (a) Charitatem & (b) Conium videntur lapides fragmentis Concharum petrefactarum compositi.

In montibus civitati (c) Trevoltio adjacentibus Lapis *Ætites*, vulgò *Pierre d'Aigle*, colore admodum fusco invenitur. Hic lapis cavus Embryone lapilluloso liberoque instructus est, motusque resonat.

In flumine *Giers* effluente ex monte *Pila* in Provinciâ (d) Lugdunensi, & in rivulo *Chenevallet* in (e) Forensi territorio, *Paleolæ* aureolæ occurrunt.

In territorio *S. Pierre de Cherenay*, in montibus *S. Bonnet le Froid*, decem millia passuum ab urbe (f) Lugduno, Cupri mineralia reperiuntur.

Plura Plumbi mineralia in locis prope *Saint Martin de la Plaine*, in territorio (g) Lugdunensi, in monticulo prope oppidum (h) *Tarariam* duorum milliarium spatio, in alio monticulo *Culas* vicino prope locum *Joux*, inveniuntur.

Mineralia ejusdem metalli reperiuntur in locis *Guyors* supra (i) *Rhodani* colles, *Cousans*

(a) La Charité.

(b) Cône.

(c) Trévoux.

(d) Le Lyonnais.

(e) Le Forez.

(f) Lyon.

(g) Le Lyonnais.

(h) Tarare.

(i) Le Rhône.

in (a) Forensi agro, S. *Martin la Sauveté* ejusdem loci *Grisolette*, S. *Julien Molin-Molette*, *Lavaur*, mille passus à loco *Brussin*; la *Paute* eodem spatio à loco, S. *Julien*, *Courtanson* & *Pomphilé*, S. *Féréol*, supra montem d' *Auriol*, in Parochiâ d' *Aurée en Velay*, & supra montem *la Fayette*.

Octo mineralia Lintantracis in loco *Crêmeaux*, in (b) Forensi territorio, videntur.

Chalcanti mineralia in monte *Vanteste* Parochiæ *Clavoissolles* inveniuntur.

(a) Le Forez.

(b) Le Forez.

(a) ALVERNIA,

In quâ continentur (b) *Montanus tractus* & (c) *Limania*.

IN prædio de *Cluzelle* non longè à loco dicto *Longeat*, supra quatuor montes instar sacchareæ metæ erectos, silices flavi Topaziiis affimiles inveniuntur, mineraliaque Stibii.

Mineralia Argenti apparent in loco dicto *Pontgibaud*, *Rouripes* prope montem *du Puy*.

Duo mineralia Plumbi extant in delectu (d) *Riomen*si unum positum in loco dicto *Montferme*

(a) L'Auvergne.

(b) La Montagne.

(c) La Limagne.

(d) Riom.

octo millia passuum à civitate (a) Claromontio.

Lapides cærulei subvirides ex iis mineralibus extrahuntur, ex quibus conficitur cæruleum vulgare, vel encastrum.

Ex mineralibus istius Provinciæ eximium Stibium extrahitur, præcipuè quatuor millia passuum à civitate (b) Brivato, in Parochiis *Marqueure*, *Chassignol*, alia in Parochiâ *Lubillac* dicta *Puy de la Fage*, alia in vico *Pradot* Parochiæ *Aly*, alia in vico *Montel*, ejusdem Parochiæ, alia in Curiâ *Mercoeur* dicta *Mercurette*. Mineralia procedunt è venis metallicis vulgò *Filons*, oriunturque lucidissimæ aciculæ.

Mineralia Litantracis in locis dictis *Fosse*, *Sainte Florine*, & *Brassac*, non longè à civitate (c) Brivato, perutilia sunt; posita sunt in ripâ (d) Elaveri.

Eximium Litantrax à profunditate qualitatem suam acquirit *Puceau* quæ nominatur.

Reperitur stratum fisti vel falsæ Aresis, seu verum Litantrax, in eoque strato impressæ sunt species Filicum, quæ in hoc territorio non nascuntur.

Petrificationes vel potiùs incrustationes eorum quæ in rivulum Abbatix S. *Alyre*, in suburbio civitatis (e) Claromontii, injiciuntur,

(a) Clermont.

(b) Brioude.

(c) Brioude.

(d) L'Allier.

(e) Clermont.

admirandæ Curiosis apparent. Rivulus quinquaginta passibus ab Abbatiâ fluit in alium majorem eo modo; ut aquæ duorum rivulorum ad Domum S. *Alyre* transeuntes simul confluant. Ex his incrustationes efformatæ lapides sunt, tabulamque ligneam rivulo trajiciendo utilem, pontemque efformant ab incolis nuncupatum *Pont de la Pierre*.

Octo millia passuum ab urbe (a) Brivato, in locis dictis *Langeat* & *Pegu* Parochiæ *Vernet*, mineralia Stibii & Amethystorum videntur, quæ incolæ *Pierres de Bagues* nominant: duritie carent, strataque ex quibus eruuntur, speciem *Gangue* formant, & aliis diversa verticilia sunt, quatuor digitorum densitatem præbentia desinunt ex unâ parte in Pyramides quinque vel sex faciebus instar Adamantis acuminum.

In monte *Allevard* invenit naturæ Curiosus eximia mineralia Cupro, Sulphure, Calchantoque mixta, & *Merderet* nominata: acibus colore lucido & variegato composita sunt.

Plura Plumbi mineralia in istâ Provinciâ effusa sunt, præcipuè in locis dictis *Decombres*, *Barbau*, in amne *Sioule*, duo millia passuum à loco *Pontgiband*, & in Parochiâ *Chades*, intra civitates (b) *Riomum* & *Pontgibaud*, duodecim millia passuum à flumine (c) *Elavero*.

Mineralia Ferri dicta *Laizier*, occurrunt in loco dicto *Compans*.

(a) Brioude.

(b) Riom.

(c) L'Allier.

Cupri mineralia offert locus dictus *Sins-Andon* prope oppidulum (a) Sancti Amandi.

Alia Cærulei mineralia non longè à Castello *d'Usson*, alia Sulphuris prope Abbatiam *Menat* inveniet Curiosus naturæ scrutator.

Plura Bituminis mineralia reperiuntur in locis civitati (b) *Monpensario* circumjectis, in monticuloque dicto *Coielle*, intra civitates (c) *Claromontium* & (d) *Montferrantium*.

Extant quatuor lapidicinæ Aresinæ in loco dicto *Prunet*, pluresque ejusdem naturæ in loco *Murat*.

Non longè à civitate (e) *Brivato* lapidicinæ marmorosæ occurrunt.

Amianti mineralia apparent in monticulo dicto *Cotte rouge*, intra loca dicta *Murol* & *Besse*, duodecim millia passuum à civitate (f) *Claromontio*.

Alia Amethystorum mineralia extant in Vice-Comitatu (g) *Murato*, prope (h) *Fanum Sancti Flori*, propeque prædium *Brassac*, quatuor millia passuum ab urbe (i) *Brivato*; alia verò prope Castellum *Chery*, non longè à civitate (k) *Iso-*

(a) S. Amant.

(b) Monpensier.

(c) Clermont.

(d) Monférant.

(e) Brioude.

(f) Clermont.

(g) Le Vicomté de Murat.

(h) S. Flour.

(i) Brioude.

(k) Issoire.

doro, duodecim millium intervallo ab urbe
(a) Claromontio.

Lapis specularis reperitur in lapidicinâ prope vicum *Royat*, uno milliario ab urbe (b) Claromontio.

Silex, lucidus qui scalptus pulchrior efficitur, occurrit in ripâ fluminis (c) Elaveri. Vulgares in eodem flumine albidî, opaci, figurâque varii apparent.

In oppidulo dicto *Cornon*, ad ripam ejusdem fluminis quatuor millia passuum à (d) Claromontio, Pyrites sulphurei oculis demonstrantur in rupe, ex quâ in æstivis fervoribus fluit Bituminis nigri species.

Quartzum ex mineralibus nondum factitatis prope vicum *Royat*, mille passus ab urbe (e) Claromontio, extrahitur.

In territorio *Monfêrand* eidem civitati continuo ex monticulis dictis *le Puy de la Poix* effluit Bitumen seu Asphaltum siccum fluidumque.

Incrustationes ex fonte medicato prope locum dictum *S. Fleuret*, octo vel decem millibus ab urbe (f) Claromontio, extrahuntur.

Cristallisationes non longè à mineralibus Amethystorum in prædio *Brassac* eximie inveniuntur.

Aliæ petrificationes seu incrustationes glo-

(a) Clermont.

(b) Clermont.

(c) L'Allier.

(d) Clermont.

(e) Clermont.

(f) Clermont.

bosæ cylindraceæque ex utrâque parte perforatæ frequenter occurrunt propè oppidulum *Mezei*, extra flumen (a) Elaverum, in monticulo prope Castellum *S. Bonet*, octo millia passuum ab urbe (b) *Claromontio*.

Lapilli item *Hyacinthorum* in arenâ amnis dicti *Jargon d'Auvergne*, qui præterfluit territorium dictum (c) *Velauniorum Podium*.

Argilla in itinere à civitate (d) *Claromontio* ad locum *Royat*, idonea ad vasorum fictilium vernicem conficiendam, invenitur.

Lapidem Bitumine mixtum rupis cavitates celant, ex quibus Bitumen effluit in loco dicto *Puy de la Poix*.

In cellâ vinariâ subter fonticulum apparet concretio lapidosa malleo è muro extracta in loco dicto *S. Marc*, civitati (e) *Claromontio* vicino.

(a) *L'Allier.*

(b) *Clermont.*

(c) *Puy en Velay.*

(d) *Clermont.*

(e) *Clermont.*

(a) *Clermont.*
(b) *Clermont.*
(c) *L'Allier.*
(d) *Clermont.*
(e) *Clermont.*
(f) *Clermont.*

(a) B O R B O N E N S I S

A G E R.

AD ripam fluminis (b) Elâveri, in loco dicto *Vichy*, invenit *Naturalista* filices cinereo colore cristallificationibus instructos; alteri albidî, pellucidi, figurâque oblongâ sunt.

In montibus *du Morvant* extant plures fabricæ ferrariæ in valle dictâ *les Vaux de Nevers*. Dicitur quòd cum ferro liquefacto & lapide nominato *Castine* fabricatur Stomoma.

Inveniuntur in istâ Provinciâ mineralia *Litantracis*, præcipuè propè urbem (c) *Decisam*.

Fabricatur in eo loco ferrum stanno illitum ab eo, quod fabricant Germani, parùm dissimile.

Prope locum dictum *Bourbon Larchambaut*, videntur rupes venosæ, quarum lapilli *Adamanti* similes, vitrum fecant.

Marmor in imo cæruleum, cinereo, nigro & rubro colore maculatum, in eodem loco reperitur, etiamque prope civitatem (d) *Molinum*.

Alterum marmor subcæruleum nigris maculis insignitum apparet, filis rubri evanidi mixtum.

In septo *Carthusiæ* civitatis (e) *Molini*, in

(a) *Le Bourbonnois*.

(b) *L'Allier*.

(c) *Décize*.

(d) *Moulins*.

(e) *Moulins*.

effodiendis puteis mineralia Plumbi locupletia
reperiuntur.

(a) NIVERNENSIS

PROVINCIA.

EXtrahitur prope civitatem (b) Nivernum
Litantrax lucidum Gagati affine.

Non longè ab eâdem civitate Echini-Spa-
tagi nucleique Bucardiorum petrefactorum re-
periuntur.

Ad Ripam fluminis (c) Elaveri, in itinere ad
urbem (d) Monasterium Sancti Petri dictam, Be-
lemnitæ cavæ inveniuntur.

Ex multis fodinis semi milliario ab eâdem
urbe extrahitur terra vasibus fictilibus Faventinis
utilis.

Intra civitates (e) Donciacum & (f) Conium
sunt mineralia ferri.

Apparet species Gypsi limpidi lucidique, co-
lore rubro paululùm tincti, in urbe (g) Decisâ.

Prope civitatem (h) Clameciacum invenias
Auri fodinas dictas *Calichales*, id est quæ

(a) Le Nivernois.

(d) Nevers.

(c) L'Allier.

(d) S. Pierre le Moutier.

(e) Donci.

(f) Cône.

(g) Décize.

(h) Clamecy.

in calcinatione vertuntur in calcem, quæque metallum purum exhibent. A Romanis olim fuerunt apertæ, denique neglectæ, demùm aquis stygiis dissolvi debent.

Argenti mineralia locupletissima in vico *Chitry* in ripâ fluminis *Yonne* reperiuntur.

Plura Ferri mineralia in locis dictis *Vaux de Nevers*, præcipuè præter ripam fluminis *Nieure*, occurrunt.

Litantracis mineralia prope urbem (a) *Décize* apparent.

(a) *Décize*.

(a) BURGUNDIA

SIMUL ET (b) BRESSIA.

AURI Argentique mineralia prope (c) *Cambilonum* in locis *Prety*, *S. Léger de Foucheret*, *Savigny*, *Sens*, *Malain*, *Alise Sainte-Reine*, extare suspicio est; sed nulli usui sunt.

Multa mineralia Ferri occurrunt in locis civitati (d) *Castellioni* ad *Sequanam* circumjectis; scilicet *Iffurtille*, *Tréchâteau*, *Beze*, aliisque frequentibus, ubi reperiuntur *Fornaces* *Fabricæ*que *ferrariæ*: tales sunt *Chameçon*, viginti & octo millibus à civitate (e) *Diviono*; *Diambon*, *Bezovotte*, octo millia passuum ab eâdem urbe;

- (a) *La Bourgogne*.
- (b) *La Bresse*.
- (c) *Châlons sur Saône*.
- (d) *Chatillon sur Saône*.
- (e) *Dijon*.

Licey, Fontaine François, duodecim millibus ab eâdem; *Montigny, Vauvey*, decem & quatuor millium spatio ab eâdem; *la Canche*, prope urbem (a) *Arneum Ducium*; *Beauchamps*, quatuor mille passus à civitate (b) *Borbonio Anselmo*; *Percy, Montet, Verderat* prope stagnum quadraginta millium spatio ab urbe (c) *Diviono*; *Pellerey, Dienay, Tarsul, Mollois, Labergement, Ville-Comte*, ad ripam amnis (d) *Linionis*, octo vel decem millia passuum ab eâdem civitate; *Ampilly*, ad *Sequanam*, duorum millium spatio ab urbe (e) *Castellione*; *Marsey, Vanvey, Voulaine*, ad amnem *Douche*, quatuor millia passuum ab eâdem civitate; *Essarois*, ad stagnum sic nuncupatum, octo millibus ab eâdem; *Marcy* ad amnem dictum *Tille*, duobus millibus ab eâdem; *Vernois* ad stagnum cognomine, quatuordecim millia passuum ab eâdem; *Aisy* ad flumen (f) *Armentionem*, quatuor millia passuum ab urbe (g) *Montebarro*.

Plumbi mineralia inveniet Curiosus naturæ scrutator in loco dicto *Prety* prope urbem (h) *Aballonem*, & in alio loco nominato *Aligny*, non longè ab urbe (i) *Sadoleuco*, duodecim mil-

(a) *Arnay le Duc.*

(b) *Bourbon Lancy.*

(c) *Dijon.*

(d) *Le Lignon.*

(e) *Chatillon.*

(f) *Armaufon.*

(g) *Montbart.*

(h) *Avalon.*

(i) *Saulieu.*

libus à civitate (a) Augustoduno.

Lintantracis mineralia in monte dicto *Som-bernon*, prope civitatem (b) Montembarrum, in locis vico *Norge-le-Pont* circumjectis, quatuor millibus à (c) Diviono, & in loco dicto *Marcenay* prope civitatem (d) Castellionem ad Sequanam inveniuntur.

Pyrites Auro, Cupro, Sulphure & Chalcanto mixti in rivulo & vico *Grenand*, in Ballivi Curiâ (e) Arnei Ducii & in monte dicto *Som-bernon*, non longè à (f) Montebarro, reperias.

Ex eodem rivulo *de Grenand* oriuntur sulphuris mineralia divisa in partes pedis magnitudine.

Extant lapidicinæ marmoreæ albido, rubro flavoque colore prope civitatem (g) Montembarrum.

Alia marmora subrubra & albida prope vicum *Solvre*, quatuor millia passuum à civitate (h) Matisconâ, aliud marmor nigrum in vico *Framayes*, sex millia passuum ad eâdem civitate, occurrunt.

Aliæ lapidicinæ marmoreæ extant in loco dicto *Baume-la-Roche*, olivæ colore, punctis subrubris albidisque maculis undequaque aspersæ.

(a) Autun.

(b) Montbart.

(c) Dijon.

(d) Chatillon sur Seine.

(e) Arnay-le-Duc.

(f) Maubart.

(g) Montbart.

(h) Mâcon.

Porphyrites in loco *Fixin* in imo flavum, maculis albidis variegatum polituræque idoneum reperitur.

Marmor dictum *Doue'* à Capellâ cognominis inter civitates (a) Nufium & (b) Belnam demonstrat colorem purpureum maculis albidis intermixtum.

In valle dictâ *Sufon*, & vico qui est ejusdem nominis, sex millium spatio ab urbe (c) Diviono, marmor in imo cinereum venis fabulæ colore variegatum occurrit.

In Balivii Curiâ (d) Nufii, in loco dicto *Car-goloin*, extat marmor in imo subflavum, vel aureum purpureis venis instructum marmorì dicto *Portor* affimile.

Aliud item marmor colore in imo cæruleo, venis fabulæ colore vel aureo mixtum, in Abbatîâ *Ogny* reperias in Balivii Curiâ (e) Castellionis ad Sequanam.

Marmor dictum *Breche* in imo cervini coloris, maculis albidis densatisque instructum, invenitur in vico dicto *Chenove*, uno milliario ab urbe (f) Diviono, alterum in loco *Courlon*, duodecim millia passuum ab eâdem civitate, in imo cinereum, maculis albidis vel subflavis, aureis, vel fabulæ colore.

Alabastrum albidum vel cinereo-albidum

(a) Nuits.

(b) Beaune.

(c) Dijon.

(d) Nuits.

(e) Chatillon sur Seine.

(f) Dijon.

occurrit in duabus lapidicinis in loco dicto *Berzé-la-Ville*, sex millia passuum ab urbe (a) Matisconâ.

Cryptæ *Arcy* dictæ juxta civitatem (b) Vermentonium, quatuordecim millia passuum ab urbe (c) Antissiodoro, naturæ Curiosæ notissimæ sunt. Adviginti passuum distantiam ab ingressu aqua testudinē decidens exiguum stagnum efformat. Testudines altitudinem triginta pedum, latitudinem quinquaginta non excurrunt, longitudoque sexcentorum circiter æstimatur. Præcipuè observantur aula chori, cum laqueari simplice coloris admodum flavidi, lateraque figuris peculiaribus instructa. Plurium columnarum cavarum seu fistularum globus quæ percussæ sonitum reddunt, nominatus est *les Orgues*. Hæ congelationes albidæ in lampadis apicem desinentes, sæpiùs ad terræ superficiem descendunt: hominum, animalium, fructuum florumque figuras effingunt.

In loco *Pourrain*, sex millia passuum ab urbe (d) Antissiodoro, Ochra arti tinctoriæ multum idonea reperitur.

In Parochiâ *Gouillon*, in territorio *Moufne* invenire licet lapides instar Aresis, litteras arborefque repræsentantes.

In locis Castello *Grignon* circumjectis, prope *Sainte Reine*, lapides fuscis lineis similes occurrunt.

(a) Mâcon.

(b) Vermans.

(c) Auxerre.

(d) Auxerre.

Invenitur fons falsus prope vicum *Vezelay* in medio prati absque ullâ scaturigine. Vasculum in terrâ deprimitur; aquam exhaurit in imoque vasculo ad duorum digitorum altitudinem sal reperitur. Plantæ, lapidesque vicini sale cooperti albidî apparent.

In multis locis istius Provinciæ lapides Ardesiæ colore, vel ex rubro, cæruleo, flavo, purpureo colorati, pluresque ramificationibus decorati inveniuntur, præcipuè in vicis *de Fremeaux*, uno milliario ab urbe (a) Nuisio; *les Echaillons*, ad eandem distantiam ab urbe (b) Diviono prope civitatem (c) Aussyonam, in vicis *Cargoloin*, *Brochon*, *Beaune-la-Ville*, quatuordecim millium ab eâdem civitate spatio; in lapidicinis Patrum Carthusianorum ad portas urbis (d) Divioni; in locis dictis *S. Martin du Mont*, quatuor millibus ab urbe (e) Foro Segusianorum; *Neuville sur Ains*, sex millia passuum ab eâdem civitate; *Plombiere*, duo millia passuum ab urbe (f) Diviono; in vico *Mémont*, decem millia passuum ab eâdem civitate; in loco *Viteaux*, decem & octo millibus ab eâdem urbe.

Eadem lapidicinæ offerrunt Bucardia, Astroites, Cornua Ammonis, Corallum fossile, varias petrificationes, Ostrea, aliarumque Concharum fragmenta.

- (a) Nuits.
- (b) Dijon.
- (c) Auxonne.
- (d) Dijon.
- (e) Bourg en Bresse.
- (f) Dijon.

In territorio (a) Montisbarri inveniuntur multa Fossilia; scilicet Pectines, Conchæ Anomix vertice rostrato, Musculi, Ostrea rostrata, Nautili, Cocleæ marinæ, Cornua Ammonis, Belemnitæ, Trochi, Buccina, Bucardia, Glossopetræ, lapides cruciferi, Astroites, lapides lenticulares.

Videntur Glossopetræ magnitudine conspicuæ in locis *Romain*, propè loca dicta *Auxey & Evelles* inter *Nolay & Auxey*.

Lignum petrefactum metalliferumque in vico dicto *Soirans*, duobus miliaribus ab urbe (b) *Auxonâ* invenitur.

(a) Montbart.

(b) Auxonne.

(a) CAMPANIA,

Cum Regionibus (b) *Sedanensi* (c) *Doncheriacensi* & (d) *Carolopolitensi*.

AD portas urbis (e) Remorum apparent margæ fodinæ, quæ offerunt Belemnitas lucidas Achatisque rubri colore, Echinites ferrugineos, Pyrites diversiter efformatos fusos plerumque effingentes, Cornua Ammonis, Cha-

(a) La Champagne.

(b) Sedan.

(c) Donchery.

(d) Charleville.

(e) Reims.

mas, Tellinas, Ostrea, alia margâ circumdata, aliaque in margâ solam figuram referentia. Observandum est, Pyrites lapso tempore ferri humorisque auxilio sulphuris destructioni idoneo in terram ferrugineam; Gallicè *Efflorescence*, converti.

In vico *de Cernay*, duo millia passuum à civitate (a) Remis, argillæ foliaceæ, congeries vegetabilium, quæ in terrâ naturaliter fermentescunt quæque sulphureis & terrestribus materiis onusta sunt, lapides arenarii feruginei, Crystallis irregularibus, selenitisque instar fabarum crassis cooperti, Gypsum peculiariter cristallifatum inveniuntur, Entrochique pyramidales, Asteriæ, Belemnitæ.

Sex millia passuum ab urbe (b) Remis, in vico *S. Basle*, rubræ Corneolæ, filices quorum pars interior instar geodis vero fabulo plena est, lapides calcarei detritu Concharum instructi inveniuntur: compactilesque sunt pulvere terrâ fabuloque alieno.

In vico *S. Thyerry*, quatuor millia passuum à civitate (c) Remis, lapidicinæ eorum lapidum calcareorum fragmentis Concharum onustorum rarò integræ inveniuntur; Talcum lucidum etiam videtur.

Similes lapides Talcumque reperiuntur in vico *Chamery*, quatuor millia passuum ab urbe (d) Remis, in monte ex adverso collis *Courta-*

(a) Reims.

(b) Reims.

(c) Reims.

(d) Reims.

gnon. Occurrunt etiam *Corneolæ*, *silices Achatii* similes, alii cavi, eodemque sabulo, in quo apparent, repleti, *silices albidi pellucidique fabæ crassitie*. Fossilia omnis generis ibi invenit *Curius* naturæ amator.

In alio vico dico *Arcy le Ponzard*, duo millia passuum ab oppidulo *Fismes*, duodecimque millia passuum ab urbe (a) *Remis*, in vineis lignum *Petrefactum* ostenditur *silicesque venosi*.

Gypsum foliaceum in vico *Sacy* prope hanc civitatem reperitur. Olim ibidem inventum est caput hominis crassissimum, integrum & *petrefactum*, quod apud Dominum *Josnet M. Doctorem* in urbe *Remis* commorantem hodie conservatur.

In civitate *Retel Mazarin*, sexdecim millia passuum ab urbe (b) *Remis*, *Pyrites cubos referentes*, etiamque in oppidulo *Chaillon sur Marne*, duodecim millia passuum ab eâdem urbe ex parte civitatis (c) *Sparnaci* occurrunt.

In viculo dicto *Roquincour*, prope locum *Courcy* & civitatem (d) *Remos*, in horto prædii multa fossilia curiosa manifestantur.

In Abbatiâ d'*Hautvillers*, octo millia passuum ab urbe (e) *Remis*, & duo millia ab urbe (f) *Ageio*, in vineis reperies facile *Pyrites Belemnitasque*; Fossilia diversa, licet exigua, integra pulchraque ibi apparent.

(a) *Reims.*

(b) *Reims.*

(c) *Epernay.*

(d) *Reims.*

(e) *Reims.*

(f) *Ay.*

In Prædio *Courtagnon*, sex millia passuum ab urbe (a) Remis, extat collis in declivitate fossilium dives, Politurâ, integritate, sæpiusque colore insignium. Videntur Ostracites, Glossopetræ, Purpurites, Pectinites, Strombites, Echinites, Nautilites, Chamites, Tellinites, Vermiculites, Musculites, Bucardites, Solenites, Globosites, Porcellanites, Ammonites, Tubulites, Coclites, Neritites, Trochites, Buccinites, Lepadites, Volutites, Rhombites, Muricites, Arca Noë, Mitella Sinenfis, Entales, Dentales, Echini-Spatagi, Aculei Echinorum distincti, Cylandrites, Cepa vulgò dicta *Pleure d'Oignon*, Osteocola, Ossa petrefacta, Corallum fossile, filicesque albidæ & lucidæ.

Cupri mineralia paucis abhinc annis reperta sunt viginti millia passuum ab urbe (b) Remis.

Prope civitatem (c) Sancti Menulphi inveniuntur lapides dicti *Crapaudines*, magnitudine figuræque diversi; in eodem delectu fabricæ ferrariæ, præcipuè in sylvâ d' *Argonne*, positæ sunt.

Aliæ fabricæ ferrariæ in locis civitati (d) Sancti Desiderii circumjectis, duodecim millia passuum ab urbe (e) Baroducio, extant.

Hydrargyri mineralia in lapidicinâ in declivio montis positâ, quatuor millia passuum à

(a) Reims.

(b) Reims.

(c) Sainte Menehoult.

(d) S. Dizier.

(e) Bar-le-Duc.

civitate (a) Borbonio Arcimbaldi, occurrunt.

Prope civitatem (b) Carolopolim extant lapidicinæ marmoreæ, aliæ colore nigro, aliæ nigro & albido, aliæ variegatæ subrubro & albido; inveniuntur etiam Conchæ fossiles Cornuaque Ammonis.

In Prædio *Château-Villain* multæ fabricæ ferrariæ occurrunt.

Montes rupesque in territorio sylvâque dictâ *les Ardennes*, non longè à civitate (c) Sedano, Conchas petrefactas offerunt, præcipuè Ostrea & Musculos; lapidibus communibus ædibus ædificandis idoneis frequenter infixæ sunt.

In loco *Omeil* propè *Courtagnon*, lapides fragmentis Concharum infecti videntur.

(a) Bourbon les Bains.

(b) Charleville.

(c) Sédan.

TRACTUS GALLIÆ ADJECTI

(a) *Lotaringia simul & Regiones* (b) *Barenfis*,
 (c) *Metensis*, (d) *Vero-Dunensis*
 & (e) *Tullensis*.

IN oppido (f) *Sancti Nicolai*, quatuor millia
 passuum ab urbe (g) *Nancio* inveniuntur non
 longè à civitate & Castello (h) *Lunevillâ*, & in
 vico dicto *Grey*, *Gryphites*, *Entrochi*, *Ostra-*
cites, *Tubulares*, *Conchæ saxo inhærentes*,
Scilicet Chamæ, *Tellinæ*, *Pectines*, *Ostrea*
 vulgò *Pleure d'Oignon*, lapides *Judaïci*, *Stel-*
lares seu Astroïtes, *Trochites*, *Cocclites*, *Buc-*
cinites, *Volutiles*, *Cornua Ammonis magni-*
tudine pedis diametri; prope locum *Buiffon-*
court, *Spondilites*, *Musculites*, *Terebratulæ*,
Conchæ vulgò dictæ Poulettes, in locis vico
 circumjectis reperiuntur, pulchræque congella-
 tiones.

Sex millia passuum ab urbe (i) *Nancio* inve-
 nias super collem *de l' Avant garde*, non longè à

- (a) La Lorraine.
- (b) Le Barrois.
- (c) Le Pays Messin.
- (d) Le Verdunois.
- (e) Le Tullois.
- (f) S. Nicolas.
- (g) Nancy.
- (h) Luneville.
- (i) Nancy.

vico *Pompée*, Dendrites, Cornua Ammonis, Cristalloides & Arborecentes, in quibus ramulorum occurfus planè apparet Pectines, Echinus Hericiosque cristallifatos.

In loco dicto *Chatenoy* Belemnitæ solidæ inveniuntur; & in oppidulo dicto *Rosieres aux Salines*, duodecim millia passuum ab urbe (a) *Nancio*, Sal quadrangulum cristallifatumque in puteis occurrit.

In locis *Remiremont* circumjectis, in itinere *Valdajox*, species Achatae polituræ admodum idonea conspicitur. Elegantiores Petræ occurrunt in declivitate montis *du Bonhomme*, non longè à Fano (b) Sancti Deodati.

Quatuordecim millia passuum à civitate (c) *Nancio*, non longè ab Abbatiâ *de Sénones*, Petræ ejusdem generis reperiuntur; Odontopetræ etiam in vico *Longeville*, filices cristallifati, lapides stellares, Judaici, Trochites, Cornua Ammonis, Gryphites, Chamæ, Musculi, Pectines inveniuntur. Fons istius loci congelationibus curiolis non caret.

Fanum (d) Sancti Michaelis (e) Barenfis Provinciæ intra urbes (f) *Tullum* & (g) *Verodunum*, in lapidicinis suis ministrat Gryphites, Cancrites, Conchas saxo infixas, Astroites, Cometites, Encephalites, Stellares, Radiolos

(a) Nancy.

(b) S. Dié.

(c) Nancy.

(d) S. Mihiel.

(e) Le Barrois.

(f) Toul.

(g) Verdun.

stellatos, lapides Judaïcos, Trochites, Belemnites metalliferas, Dendrites, Bucardites, Stelechites, Spongites, Salicites, Fungites, lapides Frumentarios, lapides Variolæ, Stalagmites quatuor colorum, Botryites, Tircites, Lepadites, Tubulites, Dentales, Coclites, Neritites, Buccinites, Turbinites, Volutites, Cylindrites, Muricites, Globosites, Echinospatagos, Musculites, Tellinites, Buccardites, Pectinites, Terebratulas, lapides lucidos, lapides confectorum *de Tivoli* massam referentes, radices rubras sæpiùs imitantes, minutissimos globulos dictos *Nonpareille*.

In loco *Jar*, duo millia passuum à (a) Fano Sancti Michaelis, inveniet Curiosus lapides dictos *des Dragées*.

Occurrit Cristallum sex faciebus coloratis formatum in vico S. *Préez* conductionis Abbatiae *Moyen Moutier*, quinquaginta passus ab Abbatia *de Sénonés*.

Metallorum fluores inveniuntur in montibus *de Vosges*, in loco dicto *Valdajox*. Cristallum etenim lucidum aliis similiter incisum, lapidesque diversi coloris splendentes occurrunt. Mons dictus *la Quarre*, duo millia passuum ab Abbatia *de Rémyremont*, eosdem lapides fundit.

Mineralia ferri in loco dicto *de Framont* ad radices montis *Donon* montium *de Vosges* altissimi occurrunt.

Cristallus eruitur in vicis *Couvaix & Ancervillers*, non longè à loco *Blamont*, etiam & *Conchæ* cristalloides.

(a) S. Mihel.

Talcum Cristallumque asperum in rupe *du S. Mont* invenitur.

Plures lapidicinæ marmoreæ, multaque Ferri mineralia in (a) Lotaringiâ existunt, præcipuè in loco *Chipaul*.

In loco *Boncourt*, duo millia passuum ab urbe (b) *Commerciaco*, videt curiosus naturæ scrutator *Lepadites*, *Tubulites*, *Globosites*, *Ostracites*, *Bucardites*, *Turbinites* cristallifatos *Conchasque* marmoreas.

In loco appellato *Hazancourt* *Gryphites* sunt aliaque *Fossilia*.

In itinere ad civitatem (c) *Commerciacum* *marcassitæ* instar sagittæ dictæ *Ceraunias*, concretiones cristallinæ *stalagmitesque* videntur.

Lapis dictus *Cos* oritur non longè ab *Abbatiâ de Moyen Moutier*; ex Balneis loci dicti *Bannieres* lapides sulphurei saponariiue extrahuntur.

Piscari licet Musculos *Margaritiferasque* in amne *Valogne*, qui in (d) *Mosellam* influit non longè à loco *Archettes*, quatuor millia passuum à loco *Remiremont*.

Stalagmites quatuor coloribus insigniti videntur in loco *Temry*, sex millia passuum à civitate (e) *Dieusâ*.

Videntur pariter *Fossilia*, scilicet *Terebratulæ*, *Cocleæ*, *Chamæ*, *Tellinæ*, *Cornua Ammonis*.

(a) *La Lorraine.*

(b) *Commercy.*

(c) *Commercy.*

(d) *La Moselle.*

(e) *Dieuze.*

Ostreæque in civitate (a) Mussi-Ponto, rarioreque Anomiæ, & Conchæ lapidibus commissa.

In vico *Creux*, sex millia passuum à Fano (b) Sancti Michaelis, Vermiculites, Ostrea, Cornua Ammonis reperiuntur.

In loco *Oron* Cornua Ammonis, Gryphites, Chamæ, Pectines visuntur.

In Abbatiâ d'*Etival*, quatuor millia passuum à *Sénones*, Ostrea, Cornua Ammonis, Talcum & alia Fossilia manifestantur.

Videat Curiosus in loco *Noviant* Echinos pulcherrimos, & in alio loco *Couvay*, octo millia passuum à *Sénones*, lapides sex facibus incisos vitro secando idoneos, lapidesque exiguos & globulos.

Non longè à civitate (c) Carolopoli Gryphites Cornuaque Ammonis & Cristalloïdes videre est.

Prope civitatem (d) Tullum Leucorum apparent multa Fossilia, præcipuè Cornua Ammonis, salque fossile.

Decem millia passuum à civitate (e) Verduno, in Ducatu (f) Barensi, videntur Bucardia Cornuaque Ammonis.

Conchæ dictæ *Poulettes* in vineis de *Moyen*,

(a) Pont-à-Mousson.

(b) S. Mihiel.

(c) Charleville.

(d) Toul.

(e) Verdun.

(f) Le Duché de Bar.

in Episcopatus appendice inveniuntur, quatuor millia passuum ab urbe (a) Lunevillâ.

In flumine (b) Mosâ occurrunt filices variis coloribus figurisque insigniti, præcipuè Cornua Ammonis.

In lapidicinâ *de la Côte de Sainte Marie*, in itinere ad urbem (c) Verodunum reperiuntur Terebratula, Gryphites aliaque Fossilia.

Æstimant incolæ Salinas civitatis (d) Mediovici Diœcesis (e) Metensis locorum *Rozieres, Château Salins, Dieuze*.

Lignum dictum *de Sainte Lucie* crescit non longè à civitate (f) Spinalio, viginti duo millia passuum ab urbe (g) Nancio.

In locis civitati (h) Duno circumjectis, in Ducatu (i) Barenfi, communia sunt Bucardia diversi generis, Cornuaque Ammonis.

Argenti mineralia in loco dicto *la Croix, Chipaul*, in vallibus *Licore, de Sainte Marie*, occurrunt.

Cupri mineralia in locis *Lubine* in (k) Loringiâ Germanâ, *la Croix, Fraise, Sainte Marie* in vico *Sainte Croix*, *Lusse* in territorio *S. Dié*, in monte *Tillot*, in valle *Lièvre* prope

(a) Luneville.

(b) La Meuse.

(c) Verdun.

(d) Moyenvick.

(e) Metz.

(f) Epinal.

(g) Nancy.

(h) Dun.

(i) Le Duché de Bar.

(k) La Lorraine Allemande.

locum *Vaudrevanges*, in loco *Sainte Marie aux Mines*, extant.

Reperitur Cobaltum in valle *Sainte Marie*, Alumenque in viculo *Touteweller*, tria millia passuum à civitate (a) *Ponte-Saravi*, in valleque *Longwi*.

Alia Stibii mineralia in valle *Lieure* inveniuntur, eodemque in loco Arsenici mineralia.

Alia Litantracis mineralia in loco *Hargarthen* in (b) *Lotaringiâ Germanâ*, in oppidulo *S. Hypolite*, videntur.

Plumbi mineralia apparent in locis *la Croix*, *Hargarthen*, in valle *Sainte Marie*, in loco *Sainte Marie aux Mines*.

In loco *Schalwembourg* Historiæ naturalis Sedulus videt Achatum, Granatorumque series, in valleque *Vagni* eosdem lapides aliasque gemmas.

Mineralia ferri prope civitatem (c) *Belfortium* occurrunt.

Fluores flavidi mineralium Argenti non longè ab urbe (d) *Monasterio Sancti Gregorii* reperiuntur.

In vico *Calmeweller* Achates extrahitur, in eodemque loco elaboratur.

Mineralia Cupri officinaque in vico *Castel* occurrunt.

In rivulo dicto *Vologne* ad locum *Jarmenil*,

(a) *Sarburgh*.

(b) *La Lorraine Allemande*.

(c) *Béfort*.

(d) *Munster*.

in lacuque *Geralmer*, ex quo is rivulus oritur
inveniuntur Margaritiferae.

In vico *Obsteten*, duo millia passuum à civi-
tate *Birckenfeld*, Achates reperitur.

Quatuor millia passuum ab urbe (a) *Sarauvo*
Ludovici, in loco *Mertein*, reperiuntur minera-
lia Plumbi ibique fabricantur.

Alia mineralia Cupri, cærulei occurrunt in
locis *Bleauberg* & *Vaudrevanges*.

Ferri mineralia apertè videntur in loco *Thi-
cour*, duodecim millia passuum ab urbe (b) *Metâ*,
prætereà Cornua Ammonis, Ostrea rostrata,
Entrochi, Cespites, Pectines, Ostrea Belem-
nitas continentes, alii Pectines Ardesiæ colore;
alii partes aciculis cristallifatis instructas instar
stalactitum demonstrant, alii cum Hyacintho-
rum stratis subrubris.

In territorio *Havold* Hyacinthi, Dentales,
Antalesque videntur.

In itinere ab urbe (c) *Argentorato* ad locum
Thimonville, prope declivium dictum *Delme*,
pectines magni, Cespites parvos Pectines Con-
chasque dictas *Poulettes* continentes; alii Cespi-
tes colore Ardesiæ, Buccina, Gryphites, alii
plura strata cristallifata duorum ex quibus mu-
crones diametraliter oppositi sunt, inveniuntur.

(a) *Sar-Louis*.

(b) *Metz*.

(c) *Straßbourg*.

(a) BURGUNDIÆ COMITATUS.

IN locis civitati (b) Bisuntio circumjectis non longè à civitate (c) Lonsio Salnerio, frequentes sunt in vineis lapides figurâ oblongâ, qui in trunculos disjuncti stellas regulares efformant.

Montes istius Provinciæ denotant lapides figuratos, in quibus Arbores, Aves, Piscesque depinguntur.

Non longè ab eâdem civitate vulgò videntur Belemnitæ, Trochites, Cornuaque Ammonis metallifera, Purpurites, Bivalvia dicta *Poulettes*, lapides numismales, Coclites, Anomixæque rariores.

Prope eandem civitatem (d) Lonsium Salnerium mineralia Argenti, Cupri, Plumbi, Ferrique apparent.

Non longè à civitate (e) Salinis, in rupe dictâ *le Poupet*, minimè rara sunt Cornua Ammonis metallifera, Bivalvia appellata *Poulettes*, Trochi, Bucardia, & Tellinæ.

Lapidicinæ prope civitatem (f) Bisuntium demonstrant globulos dictos *Dragées de Pierre* ad sexcentorum pedum profunditatem.

(a) La Franche-Comté.

(b) Besançon.

(c) Lyon le Saunier.

(d) Lyon le Saunier.

(e) Salins.

(f) Besançon.

Exigua Cornua Ammonis, Corallum Fossile, Vermiculi, Turbines, aliaque Fossilia in isto comitatu undique apparent.

In multis lapidicinis, præcipuè in locis civitati (a) Salinis circumjectis, eruuntur Alabastri albidissima lucidissimaque; alia Jaspidea sunt, reperiturque in eis marmor nigrum.

Fontes aquæ salis civitatis (b) Salinarum ex quatuor scaturiginibus erumpentes sal producunt, quod ab igne dissolvitur, ita ut ex centum aquæ libris, viginti salis libræ efficiantur; hæ Salinæ distinguuntur in magnam minimamque appellatam *le Puits à Muire*.

Crypta vicina loco *Quingey* columnis congeclatis aliisque figuris mirificis ornatur; occurrunt duæ aulæ spatiosæ pariterque instructæ. Congellationes intra spatium quindecim dierum continuo aquarum lapsu immutantur.

Cella glacialis prope vicum *de Leugné*, sex millia passuum ab oppido *Beaune les Nones*, offert congellationes e testudine pendentes; lapidesque mali Citrei corticum conditorum similes in Cryptæ extremitatibus apparent. Testudo ejus triginta quinque pedes alta, sexaginta pedes lata, trigintaque sex longa videtur.

Ad ripam fluminum (c) *Sauconæ*, (d) *Dubis Longnon*, *la Louve* exurgunt triginta fabricæ ferrariæ, in quibus Ferrum eximium totius Provinciæ fabricatur.

(a) Salins.

(b) Salins.

(c) La Saonne.

(d) Le Doux.

eximium totius Provinciæ fabricatur.

Alia fabrica ferraria videtur in loco *Affonne* super civitatem (a) *Cabilonum*. Duo Argenti mineralia nominata *Charquemont* occurrunt in monte *Fura*, *Château-Lambert*, tertium in monte *Balon*, uno milliario à *Château-Lambert*.

Cupri mineralia in locis *Château-Lambert*, *Plancher les Mines*, & *S. Marcel-les-Jussé*: alia Plumbi mineralia in loco *Ternuat*, sex millia passuum à *Château-Lambert*, offendit *Physicus*.

Lapidicinæ marmorosæ lapidesque Jaspidei in vico *Sampans*, quatuor millia passuum à (b) *Dolâ*, existunt.

Paleolæ aureolæ ex fabulis fluminis (c) *Dubis* à loco *Orchamp*, quatuor millia passuum ab urbe (d) *Dolâ*, usque ad decem millia passuum extrahuntur.

(a) *Challon*.

(b) *Dôle*.

(c) *Le Doux*.

(d) *Dole*.

(a) RUSCINENSIS COMITATUS.

DUodecim millia passuum à civitate (b) *Perpiniano*, in monte *Fauche*, albidum marmor magnis venis cæruleis & aliis subviridibus variegatum videtur.

(a) *Le Rouffillon*.

(b) *Perpignan*.

In Dicecesi (a) Perpinianensi Amethisti Al-
bidi vulgò reperiuntur.

Mineralia Salis, ex quibus fabricantur Can-
delabra, Cruces, aliaque opera marmorea, ubi-
que invenire est.

Alia mineralia Gagatæ in loco dicto *Plat de
Gantas* in montibus appellatis *Conflant* occur-
runt, similiaque in loco *Tourton*, in valle *Cor-
biere*.

Non procul à vico *Corbiere* in vineis invenias
Amethistos subrubros, lucidos, formantesque
sex Adamantis apices.

In montibus (b) Pyrræneis vallis suppeditat
lapides dictos *Histerolythos*, id est qui naturam
mulieris repræsentant; alios verò vallis proxi-
ma Priapolitos offert. Si de eorum lapidum
partibus osseis judicare licet, animalium frag-
menta petrefacta dici possunt.

Non longè à vico *Padere* mons surgit præ-
ruptus, cujus ex quinque aut sex aperturis ap-
paret ad auri mineralium investigationem olim
metallurgos eum disposuisse.

Mons *du Canigou* multos Cristallos aliaque
Fossilia producit, præcipuè in locis nive longo
tempore tectis.

In montibus *Valespir*, in territorio *Cotonges*,
sunt multæ Histerepetræ colore nigro, duritie
politurâque præditæ: pulchriores inveniuntur in
montibus Galliæ finibus circumscriptis, ad do-
mum nominatam *Fabrega de la Muega*.

Ad radices montis *Batera*, non longè à rupe

(a) Perpignan.

(b) Les Pyrénées.

dictâ *los Castilletos*, extant filices lucidi saccharo-
similes; alii saponis partes repræsentant: occur-
runt in eodem loco lapides Belemnitis affimi-
les, lucidissimi, sagittarum formâ, auratisque
clavis circumdati.

Locus dictus *S. Vincent*, non longè à vico *de
Reynes*, in humo arenosâ intra montes *de Salces*
instructus est lapidibus lucidis, albidis, sub-
cærulei, violacei aureique coloris, sex facies re-
præsentantibus, quique olivæ magnitudinem
non superant.

Videntur etiam in flumine *Tech*, non longè
ab oppido *Ceret*, decem millia passuum à ci-
vitate (a) *Perpiniano*, filices lucidi duritieque
præditi.

In loco *Massanet* inveniuntur Topazii dicti
Sainte Colombe à territorio in quo oriuntur.
Crassi sunt, duri, subnitidi, sed colore flavo,
tenebroso. Aquæ stagni in eo loco positi exun-
dantes terras effodiunt eo modo, ut lapides fa-
cilè deprehendantur.

Non longè à loco dicto *Notre Dame del Co-
ral*, prope locum nuncupatum *Col d'Ares au
Valspic*, videat Physicus lapides durissimos nigro
splendidoque colore absque politurâ lucentes;
creditur lapis Plinii obsidiaris. Grani formantur
nuncupati *Corallum nigrum*, undè incolæ pu-
tant nomen loci accepisse *Noire Dame del Co-
ral*.

Gypfariæ prope arcem (b) *Salsulæ* octo mil-

(a) *Perpignan*.
(b) *Salses*.

lia passuum à civitate (a) Perpiniano., sup-
 peditant lapides cotibus similes; in eorumque
 superficie aurati clavi lucidi, angularesque, instar
 Adamantis acuminis, irregulariter eminent.

Non longè à vico *Sirac* Crypta spatiosa
 pulchris petrificationibus ornatur.

Altera Crypta prope vicum *Corbera* petrifi-
 cationes, eximias offert.

Occurrunt in montibus *Icthyopetræ*, seu *Pis-
 cium* imagines lapidibus impressæ.

Marmora in civitate (b) *Narbonâ* constant
 colore rosaceo venisque albidis variegata.

Mineralia Cupri Inveniuntur in vicis dictis *la
 Preste*, *le Coral* & *Sorrede*.

Altera mineralia ferri reperiuntur in loco
 dicto *Pinoſe*, in monte quem apellant *de la Pa-
 tere*: in superficie terræ extantia non effodiuntur
 sed dividuntur in minimas partes, ut facilius ad
 fabricam ferrariam transferantur.

Duo mineralia Plumbi cum Argenti parti-
 culis extant non longè à vico dicto *Sorrede*, &
 in radice montis de *Tauch* prope *Corbiere*. Ex
 his mineralibus *Alquifou* extrahitur.

In radice Pici *Bugarach* montis altissimi *des
 Corberes*, duo millia passuum à vico ejusdem
 nominis, extant mineralia Gagatis, ex quibus
 conficiuntur in eodem loco *Torques* & *Capel-
 linæ*. Invenitur ibidem *Succinum*, lignum pe-
 trefactum, in itinereque *Echinites* & *Pectun-
 culi*.

(a) Perpignan.

(b) Narbonne.

In montibus (a) Pyreneis, non longè à vico *S. Laurent de Cerdan* in territorio *de Custuja*, inveniuntur lapides semi-circulares vel semi-ovati, qui nominantur apud naturæ curiosos *Histeræ petræ*, *Cornua animalium petrefacta*, seu *Belemnitæ Pyrenaicæ*, *Dentes molares* & *Glossopetræ*.

Sæpè in montibus ejusdem Provinciæ inveniuntur in lapidibus stellæ quinque radiis instructæ, quæ formam stellarum marinarum representant, *Pectines auriti*, *Trochites*, quos incolæ nominant *Mamelons*, *Astroïtes*, *Milleporæ*, *Abrotanoïdes*, vel *Frondiporæ*, lapides globosi foliis *Rubi tecti*, alii plani vineæ foliis cooperti.

Multa Fossilia, aliaque fragmenta *Concharum marinarum* in stratis inveniuntur in locis vico dicto *Naffiac* circumjectis, quatuordecim millia passuum à mare.

Prope oppidum *Estagel* reperitur *Talcum* colore corporeque lucido, lapidi *Schisto* non omninò ab simile.

Plura *Cupri mineralia* occurrunt in territorio *Pratz de Mouilhou*, in locis dictis *les Billots*, *le Minier de S. Louis*, *S. Salvador*, in colle *de la Régine*, in colle *de la Cadere* prope *Coustouges*, non longè à *Surede* in loco dicto *Peirable* non longè à *Lavail*, in territorio *Bal-lestein* in tribunatu *Conflent*, in locis dictis *Puich des Mores*, *Coma*, in territoriis *Ellec* & *Estouere* in colle *de la Galline*, *Lavail de Pratz*, intra

(a) Les Pyrénées.

loca *Escarro & Fontpédure*, in locis *Carenfa* quatuor millia passuum à precedenti loco, *Lail de Pratz dicta le Recou*, *Lopla de la Goute*, in radice stagni *des Espagols*, in monte dicto *Carenfa*, in vico *Fourmignieres* prope *Curiam de Ral*, in territorio *la Cerdagne Françoisse*, in loco dicto *Pedreforte* vallis *Carol*, in alio dicto *les Bains de Rennes*, & in montibus *Blanchefort*, prope vicum *Valmigniere*, in locis *Salvesines*, *Carrus*, *Soulas de Freche*, *S. Louis*, *Lapprest*, *Sainte Barbe*, *Pérodel*, non longè ab eremo dicto *Notre Dame del Corall* in colle *Bruadel*.

Plura Plumbi mineralia inveniet Physicus in territoriis *Prates*, *Manere* & *Serra longa*, in alio dicto *le Minier de S. Antoine de Padoué* prope civitatem (a) *Arelatum*; in alio dicto *Torrigna*; mineralia in globulos distincta dicta *Rognons* in loco *Sirac*, *Vernet* prope *Villefranche*, in alio appellato *de Fillots*, *Sahors* in vico d'*Escarro* quatuor millia passuum à loco *Villefranche* & d'*Olette*, in locis dictis *Lozat del Bouro*, *Clavagnera* etiam globuli d'*Alquifou*; in tribunatu *Capsir* territorii *Galbes*, quatuor millia passuum à loco *Puyvaladou*, in territorio *Fourmignieres*, in loco dicto *Pedreforte*, vallis *Carol*.

Mineralia Argenti in territorio *S. Colgat*, in territorio *la Cerdagne Françoisse* vallis *Carol*, in loco dicto *Pedreforte*, inveniuntur.

In vico *Mezous*, sex millia passuum à civi-

(d) Arles.

tate (a) Perpiniano, Argenti mineralia Cupro Plumboque mixta in montibus vicinis reperiuntur.

Fabricæ ferrariæ ex adverso loci *Mezous* mineraliaque Ferri in loco *Pisségut* videntur.

Mineralia mixta in monte *Montgaillard* apparent.

Aluminis mineralia extant prope *Pradez*.

Salinæ prope locum *Lanet* stagnumque *Saint Nazaïre* occurrunt.

(a) Perpignan.

(a) ARTESIÆ COMITATUS.

Lapidicinæ siliceæ petrarumque albidarum, in locis editioribus civitatis (b) *Atrebat*i pro secundis cellis vinariis sunt; Ecclesiæ chori formam præbent cum stallis in rupe incisus: in eis ambulare licet, ut aiunt, ab (c) *Atrebato* usque ad locum *S. Elby*, quatuor millia passuum distantem.

In vico dicto *Pernes*, sex millia passuum ab urbe (d) *Bethuniâ*, *Litantracis* mineralia inventa sunt, infraque strata lapidum *Aresinæ* colore, petrâ albidâ duriorum, silicibusque molliorum.

Dicuntur ab incolis *Litantracis* mineralia, quæ in loco dicto *Fresne les Condé* in (e) *Belgio*

(a) Le Comté d'Artois.

(b) Arras.

(c) Arras.

(d) Béthune.

(e) Le Hainault François.

Gallico, necnon in civitatis (a) Valentianæ suburbiiis aperta sunt, eadem ad portam civitatis (b) Atrebatî pertransire super vicum dictum *Sainte Catherine*, atque ad littora Maris ex parte urbis (c) Caleti pertingere.

Marcaffitæ flavæ lucidæque in vico dicto *Ablain S. Nazare*, sex millia passuum ab (d) Atrebato, reperiuntur, denotantque speciem mineralium Stanni vel Plumbi, quæ probatæ in crufelino in vaporem solvuntur.

Occurrunt præterea mineralia satis affimilia, sed alteris duriora quæ ut aiunt incolæ, continent Cuprum albidum mixtum eisdem materiis: videntur in vico dicto *Hetru*, tria millia passuum à loco dicto *S. Pol*.

In lapidicinis vici dicti *Bruele*, quatuor millia passuum à civitate (e) Tornaco, vigintique millia passuum ab (f) Atrebato, lapis flavus lucidusque adnucis crassitudinem, saccharum quod candum vocatur repræsentans, invenitur. Super molam expolitur, multisque operibus idoneus est: alii lapides oblongiores alaudæ rostro assimulantur.

In istis lapidicinis lapides communes nigri sunt, aptique ad tumulos & aquæ receptaculos construendos, ex quibus calx conficitur dicta *Cendron de Tournay*, ad cisternarum, testudi-

(a) Valenciennæ.

(b) Arras.

(c) Calais.

(d) Arras.

(e) Tournay.

(f) Arras.

numque pavimenta multum idonea : infraque lapides Marga crassissima figulinis Batavis apta invenitur.

In vico dicto *Douviers*, sex millia passuum ab urbe (a) Hedino milleque passus ab Abbatiâ dictâ *Dammartin*, occurrunt Echinites figurâ globosâ, sed extremitate elongatâ, alii figurâ Coni cum papillis distinctis, alii verò triangulares cum stellâ concavâ quinque radiorum. Plures Cretâ albidâ, alii filice pleni sunt.

Prope eandem civitatem in vico dicto *Fontaine Lestallon* exigui lapides reperiuntur colore cinereo, durissimi, ovi formâ, ex unâ parte planè instar Astroïtum insigniti, lineis punctis ductis, rectis & obliquis, quæ duos ordines parallelos efformant in modum fasciæ, quæ aliis in contrarias partes tendentibus jungitur.

Pyrites variegati instar Stanni splendentes & satis crassi apparent in vico *Souchet*, quatuor millia passuum ab (b) Atrebato, in alioque nominato *Ramecourt* quinginta passus à loco *S. Pol*, prope clivi crepidinem civitatis (c) Atrebatii.

In locis civitatibus (d) Hedino & (e) Bassæ circumjectis, duodecim millia passuum ab (f) Atrebato, eximiores glebæ exsiccatae igniariæ occurrunt; aliæ in superficie terræ inveniuntur dictæ *Palets* prope urbem (g) Audemaropo-

(a) Hédin.

(b) Arras.

(c) Arras.

(d) Hédin.

(e) La Bassée.

(f) Arras.

(g) S. Omer.

lim, in (a) alti Pontis paludibus.

Insulæ fluctuantes non longè ab eâdem civitate & Abbatiam (b) Clari Marisei in loco Paludoso extant. Maxima viginti quinque pedum longitudinem, duodecimque altitudinem habet, moveturque mediante conto uncinato: attamen arbutis in medio instructa est, in eâque equi, asini & vaccæ pascuntur.

(a) Le Haut Pont.

(b) Clermaretz.

(a) ALSATIA.

P Aleolæ aureolæ in Sabulis fluminis (b) Rheni inveniuntur, etiam filices lucidi, qui secturâ factâ filicibus *Médoc* pulchriores fiunt.

Mineralia ferri in loco *Dembach*, quatuor decim millia passuum ab (c) Argentorato, & in montium *de Voges* declivitate posita, ex quibus Stomomatis officina facta est, inveniuntur.

Reperitur in his mineralibus Sabulum nigrum naturæ ferri simile, quod Magnes ad se trahit.

Plumbi mineralia apparent in locis *Girromani* Stibio mixta in vico *Auxelles* prope locum *Girromani*, in vicis *Stembach* non longè à loco *Sernay*, in valle *S. Amand de Thurn* & *S. Nicolas* prope *Rougemont*, in valle *Leberthal*, in loco *Astembach*.

Cupri mineralia in locis *Girromani*, *Stem-*

(a) L'Alface.

(b) Le Rhin.

(c) Strasbourg.

bach, *S. Nicolas*, in valle *Leberthal*, in loco *Astembach*; alia colore Amethystino in loco *Sainte Marie aux Mines*, inveniuntur.

Argenti mineralia in locis *Giromani*, *le Puy*, in superiore (a) *Alfatiâ*, *Pfleuning-Thourn*, & in territoriis *S. Pierre* prope vicum *Auxelles*, *Theitzgran*, *Haunette le Haut*, dicta *Gueschchaff*, in loco dicto *Sainte Marie aux Mines* & *Astembach*, occurrunt.

Fabricæ ferrariæ apparent prope (b) *Monasteriensem urbem* in loco *Grandvillars* ex parte civitatis (c) *Befortii*.

(a) *La Haute Alsace.*

(b) *Munster.*

(c) *Béfort.*

(a) BELGIUM GALLICUM ;

Cum (b) *Cameracensi Agro*, (c) *Hannoniâque Gallicâ.*

Ferri mineralia in Provinciâ (d) *Hannoniæ Gallicæ* inter flumina (e) *Sabim* & (f) *Mosam* reperiuntur.

Alia ejusdem metalli in Comitatu (g) *Namur-*

(a) *La Flandre François.*

(b) *Le Cambresis.*

(c) *Le Haynault François.*

(d) *Le Haynault François.*

(e) *La Sambre.*

(f) *La Meuze.*

(g) *Le Comté de Namur.*

cenſi montibus ſilicibusque circumdato occurrunt.

Extant ferri mineralia in loco *Trelou*, ſex millia paſſuum ab (a) *Avennâ*, in foro Tribuni capitalis (b) *Malbodii*.

Alia ejuſdem metalli in loco *Glageon* æqualiter ab eodem oppido remoto occurrunt; nominantur *Couplie le Voye*, copioſa, ſed tractu difficilia. Tres fabricæ ferrariæ fornaxque non longè ab iſtis mineralibus extant.

Videntur etiam ferri mineralia in locis dictis *Signy le Petit*, *la Neuville au Tourneur*, in Parochiâ *Anvillier*, in vico *Donſois* tria millia paſſuum ab urbe (c) *Philippopoli*, in alio dicto *Couvins* decem millia paſſuum ab eâdem civitate.

Argenti mineralia in prædio *Chimay* exiſtere dicunt incolæ.

Plumbi mineralia dicta *Vedrin* duo millia paſſuum ab urbe (d) *Namurco* in monticulo apparent.

Litantracis mineralia occurrunt in loco *Freſne* prope civitatem (e) *Condatum*, & in vico *Anſin* non longè ab urbe (f) *Valentianâ*.

Alia ejuſdem generis exiſtunt quatuordecim millia paſſuum à vico *Kievrain* prope urbem (g) *Condatum* uſque ad Caſtellum *de Mari-*

- (a) *Aveſnes.*
- (b) *Maubeuge.*
- (c) *Philippeville.*
- (d) *Namur.*
- (e) *Condé.*
- (f) *Valenciennes.*
- (g) *Condé.*

mont, octo millia passuum ab urbe (a) Montibus Hannoviæ. Vena Litantracis tres vel quatuor pedes lata inter rupis durissimæ strata & ad ducentorum decem pedum profunditatem videtur, nominaturque *Houille*.

In Dinaſtiâ (b) Burburgensi & territorio *Furnenback* ad quatuor vel quinque pedum profunditatem sese offerunt glebæ exsiccatae igniariæ, quæ non aliud exhibent, quàm lignum petrefactum. Arbores subversæ, folia, fructusque in his apparent.

In locis civitati (c) Montibus Hannoniæ circumjectis extant quinque fornaces quindecimque fabricæ ferrariæ in prædio *Chimay*, officinaque æraria in loco *Beaumont*, tres fornaces in prædio *Merlou*.

In appendice civitatis (d) Malbodii duæ fornaces quatuorque fabricæ ferrariæ in prædio & civitate (e) Avennâ, scilicet in vico *Anor*, *la Forge de Milor*, *la Lobiette* mille passus à vico *Anor*, *Neuforge* octo millia passuum à civitate (f) Avennâ, alia fabrica in loco dicto *Pont de Sains*, Curia *Féron*, quatuor millia passuum à prædio (g) Avennâ, & in alio dicto *Hustiau* prope Abbatiam (h) Signiacum inveniuntur.

Aresia mineralia prope oppidum *Fumay* su-

(a) Mons.

(b) Bourbourg.

(c) Mons.

(d) Maubeuge.

(e) Avesnes.

(f) Avesnes.

(g) Avesnes.

(h) Signy.

per oppidulum *Givet* ad (a) *Mosam* inveniet
Physicus.

In sylvâ *des Ardennes* videntur Fossilia ge-
nere, colore formâque conspicua.

Lapidicinæ marmoreæ extant prope civita-
tem (b) *Namurcum*, quarum marmorî coloris
nigri nomen dedit ista civitas; marmora dicta
Charlemont colore rubro & albido sunt, *Givet*
colore nigro venis albidis instructo, *Barbançon*
eodem colore, *Rance* prope civitatem (c) *Aven-*
nam colore albido nigroque cum venis albidis;
marmor dictum *Bresche de Florennes*, in (d)
Belgio, prope civitatem (e) *Namurcum*, ma-
gnis maculis nigris, & albidis, *Achatæ*, & in
imo *Porphyritico* colore est; aliud item mar-
mor dictum *Griotte* in multis locis (f) *Belgii*
reperitur.

Reperiuntur etiam marmora in vico & Ab-
batiâ *Lieffies*, in prædio *Chimay*, & in itinere
ad civitatem (g) *Malbodium*, duo millia pas-
sum ab urbe (h) *Avennâ*; extat marmor co-
lore fusco, cinereo, aliisque coloribus variega-
tum in loco dicto *Dourlers*.

Litantracis mineralia nuper reperta sunt in
vico *Flines les Mortagne*, Diœcesis (i) *Came-*

- (a) *La Meuze.*
- (b) *Namur.*
- (c) *Avesnes.*
- (d) *La Flandre.*
- (e) *Namur.*
- (f) *La Flandre.*
- (g) *Maubeuge.*
- (h) *Avesnes.*
- (i) *Le Cambresis.*

racensis, intra urbes (a) Fanum Sancti Amandi & (b) Tornacum; extant duæ fornaces in locis dictis *Bossenaux* & *la Roche*, aliæ duæ prope prædium *Chimay*, sex in locis civitati (c) Philippopoli circumjectis, & quinque in loco *Couvins*, decem millia passuum ab eâdem civitate.

Fabricæ ferrariæ videntur in locis *Signy le Petit*, *Neuville au Tourneur*, *la Forge du Prince*, mille passus ab urbe (d) Rupe Regiâ, dictæ *Blangy*, duodecim millia passuum à prædio (e) *Avennâ*; *S. Michel*, decem millia passuum ab oppidulo *Vervins*, dictæ *Grat-Pierre*; *Watigny* eodem intervallo; duæ fabricæ in loco dicto *la Neuville*, octo millia passuum ab urbe (f) Rupe Regiâ; duæ aliæ in loco *Couvins* supradicto; aliæ mille passus ab urbe (g) *Mariæburgo*; duæ fabricæ in loco *Feronval*, octo millia passuum à civitate (h) *Malbodio*, *Lieffies* Abbatiâ, quatuor millia passuum à prædio (i) *Avennâ*, & sex millia passuum ab eodem loco dictæ *Eppe-Sauvage*; quatuor ad flumen quod dividit forum Tribuni Capitalis (k) *Malbodii* à prædio *Chimay*: ex his una vocatur *Willies* seu *Willehies* intra loca *Lieffies* & *Eppe-Sauvage*.

- (a) S. Amand.
- (b) Tournay.
- (c) Philippeville.
- (d) Rocroy.
- (e) Avesnes.
- (f) Rocroy.
- (g) Mariembourg.
- (h) Maubeuge.
- (i) Avesnes.
- (k) Maubeuge.

Dux officinæ ærarie extant in loco *Coursobre*, sex millia passuum à civitate (a) *Malbodio*, in alio dicto *Marpent*, quatuor millia passuum ab eâdem civitate distante, aliaque non longè ab isto loco *Marpent*.

(a) *Maubeuge*.

F I N I S.

Delphinatus,	Pagin.	80
Lugdunensis Provincia;		84
Alvernia,		87
Borbonensis Ager,		93
Nivernensis Prov.		94
Burgundia,		95
Campania,		101

Sex Tractus Galliae adjecti.

Lotaringiae Ducatus,	106
Burgundiae Comitatus,	104
Rusciniensis Comitatus,	116
Artesiae Comitatus,	122
Alsatia,	125
Belgium Gallicum;	126

